

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrațiunii (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.: și timbru de 30 cr.

Invitare de abonament.

În curând se împlinește jumătatea dintâiu a anului curent și „**Foia Poporului**“ intră în a doua jumătate din anul al VII-lea al vieții sale.

Credincioasă programului său și menirii sale de a fi o făclie luminătoare pentru talpa țerei, pentru țeranul român, ea-și va urmări mai departe scopul cu aceeași râvnă, cu aceeași iubire și interesare pentru toate afacerile, pentru toate lipsele poporului nostru, ca și până acum.

Direcțiunea foilor noastre naționale năsuind a face foaia tot mai bună, mai folositoare și mai corespunzătoare trebuințelor poporului nostru, a angajat noua puteri lucrătoare la foaie, atât pentru partea economică, cât și pentru celelalte părți.

Astfel putem făgădui, că „**Foia Poporului**“ va fi pe zi ce merge tot mai bună și mai folositoare. Noi nu crăim nici o jertfă, ca să putem da cetitorilor noștri o foaie în adevăr bună și făcută anume pentru trebuințele lor, ear' în schimb cerem să ni-se deie spriginul, chiar în măsură mai mare ca până acum.

Astfel deschidem nou abonament pentru „**Foia Poporului**“ pe jumătatea a doua a anului curent.

Ea va eși în aceeași mărime ca și până acum și împodobită cu frumoase **ilustrații** și cu prețul de până aci, și adevărat:

Pentru Austro-Ungaria.
Pe un an întreg . . . 2 fl. (4 coroane).
Pe o jum. de an . . . 1 fl. (2 coroane).

Pentru România.
Pe un an întreg . . . 10 lei.
Pe o jumătate de an . . . 5 lei.

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum le trimitem deodată cu foaia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub care primesc foaia, scris gata pe cupon, așa că trimitătorul nu are decât să-și scrie numele și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul la postă.

Abonații noi sunt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Subscrisa administrație roagă pe toți prietenii și spriginitorii acestei foi, să o aboneze și să îndemne și pe alții a o abona. Prin aceasta fac un lucru bun și folositor, de oare-ce unde intră „**Foia Poporului**“, intră lumina și deșteptarea

Administrațiunea

„**Foia Poporului**“.

La un jumătate de an.

Earăși se apropie sfârșitul unui jumătate de an. La acest termen, întocmai ca la sfârșitul anului, e bine să privim îndărăt la trecut, la faptele și lucrurile isprăvite până aci.

Un trecut bun e cheazășia unui viitor și mai bun, cu isprăvuri și mai folositoare. Așa e asta în viața unui om, așa e în viața unei foi. „**Foia Poporului**“, este în anul al șeptelea al vieții sale, un timp nu prea lung, dar' plin de lupte grele pentru drepturile poporului nostru, în care timp ea pe lângă lupta ce a dezvoltat-o, a dat număr de număr sfaturi și povețe și a răspândit în sinul poporului nostru cunoștințe folositoare, din cari mult bine au câștigat cei-ce au cetit-o și i-au urmat sfaturile.

„**Foia Poporului**“ a fost răspânditoare de lumină, a fost ca un soare, a cărui raze dau lumină și căldură și pe unde străbat deșteaptă la muncă, la luptă, la viață.

„**Foia Poporului**“ și-a făcut datoria întotdeauna și de aceea ea a devenit iubită și prețuită la poporul nostru. Nu o zicem aceasta dela noi, ci o știm din multele scrisori, ce ni-s-au trimis și ni-se trimit din toate părțile și din cari dăm și azi una trimisă de mult la redacția noastră.

Trecutul deci e judecat de cetitori, ear' noi când cerem de nou spriginul binevoitor al poporului, facem cunoscut, că vom merge înainte fără șovăire pe calea apucată, vom susține sus și tare steagul național și credincioși trecutul lui vom lupta cu tărie pentru dreptu-

FOITA.

Toderaș ficior de domn.

Baladă populară comunicată de Teodor Trombiș, învățător în Grind.

Toderaș ficior de domn,
Mă-sa Vineri 'l-a făcut,
Sâmbăta 'l-a botezat,
Dumineca s'a însurat,
Luni cătană 'l-a luat.
Când de-acasă își pornia
El din graiu așa grăia:
— »Maică, măiculeana mea,
Grijește-mi mândruța mea
Cu colac în lapte dulce,
Doar' dela noi nu s'a duce«.
Maică-sa 'i-o a grijit
Pân' Toderaș a pornit.
Nevasta din graiu grăia:
— »Soacră, soacră draga mea,
Lasă-mă 'n pomul cel dulce
Să ved Toader cum se duce,

Lasă-mă și 'n celalalt
Să ved cum s'a depărtat.
Soacra din graiu îi grăia:
— »O Marișcă draga mea,
De când Toader te-a luat
Tu nimic nu 'mi-ai lucrat,
Vaci în ciurdă nu 'mi-ai dat,
În curte n'ai măturat,
Vasele nu le-ai spălat«.
Dimineața s'a sculat
Poale albe-a sufucat,
Cisme roșii a 'ncălțat,
Vaci 'n ciurdă le-a dat,
Vasele 'i-le-a spălat
Și 'n curte 'i-a măturat,
Și ei de mâncat 'i-a dat
Coaje arsă de sub masă
Și spălături de pe vasă.
Și ea rău s'a supărat
Și de-acelea n'a mâncat.
'I-a dat mătura 'n dreapta
Și coșarca în stânga,
Și o-a dus pe Marișca
În pivnița de-a șeptee,

Și ea plângea și-așa zicea:
— »Scurtă Doamne nopțile
Și-mi lungeste zilele
Să vie taberile,
Să vie și tabăra
În care 'mi-e soția«.
Nici vorba nu o gătat
El în casă s'a băgat:
»Maică, măiculeana mea
Unde mi mândruța mea«.
— »Toderaș ficior de domn,
De când Toadere te-ai dus
Mândruța ta a murit
Și frumos o-am îngropat,
Cu ficiori de seama ta
Cu fetițe de seama ei«.
— »Maică, măiculeana mea,
Vin arată-mi mormântul
Să-mi mai stîmpăr sufletul«.
— »Toderaș ficior de domn,
De când Toadere te-ai dus
Multe ploi au mai ploat
Mormântul s'a surupat,
Numai țărînă-a rămas«.

rile naționale și vom fi povățuitori în toate afacerile și trebuințele din viață,

Călăuzită de cea mai sinceră bunăvoință, în mijlocul apucăturilor dușmănoase cea mai desinteresată prietenă a poporului român — »Foaia Poporului« își va face datoria și în viitor cu mai mare râvnă, cu mai mare tărie ca până aci.

Rugându-ne de toți binevoitorii noștri a cetii și a lății această foaie, a cărei preț de abonament este foarte mic în asemănare cu cuprinsul ei felurit și folositor, dăm scrisoarea pomenită a unui vechiu abonent al nostru, rugând pe cetitori să urmeze sfaturilor, ce ele le dă.

Eată scrisoarea:

Stimate dle Redactor!

Nu pot spune și nu-mi pot descrie din destul bucuria ce o am față de mult prețuita noastră »Foaia Poporului«, care pătrunde ca o rază strălucitoare de lumină în casa mea și totodată în casa mai multor frați Români, ca un șoare ce răsare din niște nouri grei când timpul e ploios și întunecos și prin care se încălzește și se înveselește toată făptura.

Căci după-cum soarele încălzește și luminează toată făptura, așa și cetitul ne încălzește trupul și ne luminează mintea, numai voință să avem să ne căutăm cărări și potece, ca să eșim cât mai curând din întunec la lumină.

A trecut un an greu peste noi, anul 1897, care a lăsat să străbată raze întunecoase în anul 1898 și poate se vor mai vedea și în 1899 pe unele locuri, din care cauză mai mulți cetitori am fost împedeți în înaintarea noastră pe terenul cultural și pe terenul economic, și din pricina crizei economice ce a bătut în anii din urmă mulți din cetitorii acestei prețioase foi am fost siliți vrând ne-vrând să întrerupem până la un timp abonarea mai departe a acestei foi. Acum, când ne-a dăruit D-zeu cu ani mai buni, sântem datori să începem un nou avânt pe terenul culturii, dacă voim să ținem pas alături cu alte popoare culte.

Deci să ne grupăm din nou pe lângă steagul național și pe lângă conducătorii

națiunii noastre, să spriginim foile române, între cari antăietate se dă »Foi Poporului«, fiindcă ne dă povețe și sfaturi de tot felul și e scrisă anume pentru popor. Prin rostul acestei foi ne cunoaștem dreptul nostru, care îl avem scris în lege și pe care dușmanii neamului nostru vreau și cearcă a ni-l călca în picioare și ne știm păstra datinile, obiceiurile și numele de Român, de care ne putem simți mândri.

Deci fraților și iubiților cetitori, o zi să nu perdem, care să treacă să nu învățăm ce putem și ce ni-se scrie în foaie în toată Dumineca, căci după-cum se zice în cântecul școlarilor:

Un om care nu știe cetii și calcula
Și nici barem a scrie ce poate cugeta,
Acela 'n astă lume adese e 'nșelat
Și nu-'i vrednic de-un nume, Român adevărat.

Și mai mult să urmărim cuvintele poetului *Mureșanu*, când zice:

Acum ori nici-odată, croaște-'ți altă soartă
La care să se 'nchine și cruzii tăi dușmani.

Aceste cuvinte să ni-le încreștăm în inimă fiecare din noi și să le păstrăm cu scumpătate și să urmărim acelor exemple sfinte, căci numai prin știință și învățatură putem înainta în cultură și în avere.

Până am fost în frageda vîrstă a tinerețelor, în care timp eram obligați a umbla la școală, nu știam prețului din deajuns acest timp scump, dar trecător; acum însă când am ajuns oameni vîrstnici puțin timp mai avem liber în care să ne putem deștepta și lumina și nici pe acest timp nu-'l știm prețului îndejuns (Duminecile).

Vor zice unii din iubiții cetitori, că împrejurările în cari trăim sînt grele, ceea-ce e adevărat, și că prețul abonamentului nu ajunge, fiind multe alte cheltueli, cari toate trebuie plătite, și aceasta e adevărat, dar când omul vrea să facă un lucru sau să-'și procure ceva bun și folositor pentru el și pentru familia lui, oare nu-'și pune la o parte câte ceva din agoniseala sa? Multe ar fi de zis în cauza aceasta, dar' mă mărginesc și repet din nou fraților Români de pe la sate, că cu mic mare, cu sărac și cu bogat să ne grupăm pe lângă foaia noastră, să o abonăm și să o cetim și resctim, căci un popor când își cunoaște che-

marea sa și ascultă de sfaturile conducătorilor sei, poate isprăvi lucruri mari, fiindcă tăria poporului e nemărginită și puterea lui mare este.

Fiecare cetitor al acestei foi ar fi de dorit să câștige cel puțin câte un cetitor sau plătitor la »Foaia Poporului«, ceea-ce nu e greu, fiind prețul atât de mici încât ori-care Român știutor de carte poate să-'l plătească. Când vom urma acestei devise, ne vom asigura pe viitor o viață mai fericită și ne vom zidi o temelie puternică întemeiată pe peatră, în care ori-cât și ori de câte-ori s'ar încerca furtunile puternice ale dușmanului a se descărca, nu vor pute-o dărîma.

Gurariului, Aprilie 1899.

Dumitru George.

Sași pedepsiți pentru tricolorul românesc. Trei Sași din Brașov, membri ai Reuniunii bicicliste săsești din acel oraș au fost pedepsiți zilele trecute cu câte două zile închisoare și 15 fl, amendă în bani din partea »energicei« poliții din Brașov. Causa? Cu ocaziunea sfințirii unui steag pe seama Reuniunii bicicliste, cei trei Sași 'și-au înfrumșetă roțile cu panglici tricolori românești, și în modul acesta au demonstrat în contra »integrității statului ungar«.

Bravo cap de polițaiu.

SERBAREA »DACO-ROMÂNISMULUI«. Patrioții noștri sînt supărați rău, că la București se fac pregătiri pentru serbarea zilei de 17 Octomvrie 1899, când se implinesc trei sute de ani dela intrarea lui Mihai-Viteazul în Alba-Iulia, după-ce cucerise Ardealul. Îndeosebi nu le place, că aranjarea serbării proiectată o va lua asupra sa Liga culturală din București. Cine poate să le facă toate pe placul Maghiarilor?

„Der Volksfrieden“, noul organ de publicitate ce va apărea în curînd la Viena va da, cum ni-se scrie, o deosebită atențiune chestiilor de interes pentru națiunea română, și va publica cu predilecție comunicate și știri primite din cercuri românești.

Luând aceasta cu plăcere la cunoștință, observăm, că foile maghiare sînt foarte cătrănite pe noua foaie, căci s'ntem, că multe păcate și nelegiuri din Ungaria va desvîli ea.

Buhele și păcătoșii să tem de lumină!

— »Maică, măculeana mea,
Vin arată-mi țărîna
Să-mi mai stîmpăr inima«.
— »Toderaș ficior de domn,
De când Toadere te-ai dus
Multe vînturi au bătut
Țărîna toată o-a dus«.
El din graiu așa grăia:
— »Maică, măculeana mea,
Cine cântă-așa cu jale
În pivnița de perzare?«
— »Am un robuț de Țigan
Robește chiar de un an«.
— »Maică, măculeana mea,
Dă-mi o coaje de țipău
Să miluesc robul tău«.
— »Toderaș ficior de domn,
Lasă coaja mea să stea
Robul dracului să pieie«.
El săcurea o-a luat,
Ușa 'n patru o-a crepat
La mândruța s'a băgat,
Și amîndoi s'au 'mbrățoșat
Și 'n gură s'au sărutat.

El din graiu așa grăia:

— »Mândră, mândruleana mea,
Ce-'i poftesti la maica mea?
Eu cu pușca 'mpușca-oiu,
Cu sabia tăia-oiu?«
— »Toderaș ficior de domn,
Las-o 'n lume să trăească
Mie nu-mi mai poruncească,
Las-o 'n lume să se ție
Mie soacră nu-mi mai fie«.

Poesii populare.

Din Mărgău.

Culese de I. Mango, inv.

Bade, bădișorul meu,
Du-mă dragă și pe mine
Du-mă în țeară cu tine,
De 'ți-e rușine cu mine
Fă-mă brău pe lângă tine,
De 'ți-e rușine cu brău,
Fă-mă pană de săsău
Și mă pune 'n clopul tău,

De 'ți-e rușine cu pană
Fă-mă lumină de ceară
Și mă pune subsuoară
Și mă du 'n străină țeară.
Unde bade-'i sălui,
Când îi prinde a cina
Eu bine te-oiu lumina.
Oamenii te-or întreba:
Ce luminiță-'i asta?
Asta-'i lumină de seau
Drăguța din satul meu,
Asta-'i lumină de ceară
Drăguța din a mea țeară,
Acesta-'i brău de mătășă
Drăguța mea cea de-acasă.

Bade, bădișorul meu,
Când vei trece p'angă noi
Pune clopote pe noi.
De-oiu fi moartă de beteagă,
Într'un cot m'oiu ridica,
La măicuța m'oiu ruga
Să-mi deschidă fereastra
Să mă uit la dumneata.

Din Bucovina. În Bucovina încă încep cei dela putere a prigonii pe Români, cu toate-că e mare deosebire între apăsarea și prigonirea Românilor bucovineni și între prigonirile ce le îndurăm noi din partea »părintescului« guvern unguresc.

În Bucovina nu e prigonită legea și limba Românilor, ci ici-colea nedreptățită și peste tot cei dela putere nu se pot împăca cu gândul, că *Românul se fie întru toate și pe deplin îndreptățit cu alte popoare.* Români bucovineni o cer și pretind aceasta cu stăruință, căci doar' ei sînt moșteni pe pământul Bucovinei.

De aceea foile naționale, cum e »Patria« și »Deșteptarea«, cari lucră din răpuzeri pentru dreptul și binele Românilor și infierează nedreptățile celor dela putere, sînt luate la ochi. Acum de curînd au fost confiscati mai mulți articoli, atît din »Deșteptarea«, cît și cu deosebire din »Patria«, căci acolo e așa legea, că se pot opri articoli la tipar.

Dar' oare ce gîndește stăpînirea Bucovinei prin aceasta? Vrea să înfrice și disgeste pe Români? Dar' și-a găsit-o, căci de mult a trecut vremea ca Românul să se înfrice luptînd pentru dreptul său. Pune-ți pofta 'n cuiu, cinstită stăpînire.

În atențiunea mai marilor.

Mai săptămînilor trecute un poporean din Mesici (Banat) ni-s'a plîns asupra stărei bisericesti triste, în care se află poporul român de acolo.

Noi 'i-am sfătuit (în nr. 12) să se constituie în o parohie bisericască și să facă pașii de lipsă la consistorul din Caransebeș și să capete preot.

La acest sfat ni-se scriu din Mesici următoarele lucruri triste:

Noi, cei din comuna Mesici, n'avem astăzi biserică, n'avem preot și n'avem sesie parochială; ear' fără sesie nu ne putem aduce preot de neamul nostru. Biserica noastră e mănăstirea sârbească din Mesici. Bătrânii spun, că pe vremuri era și preot românesc la mănăstire; într'o strană se cânta numai românește, ear' apostolul și evangelia se cetiau românește. Astăzi n'avem nimic din toate acestea. Tot bătrânii ne spun, că ei au dus peatră și lemne la mănăstire și ei au făcut și lucrul cu mîna, nu Sărbii. Cu toate acestea, Sărbii sînt stăpîni pe ea, nu noi, Români! Dacă nu o putem ave întregă pentru noi, să ni-se deie barem jumătate!

Bădișor sprâncene negre
Spune-ți-aș, dar' nu 'mi-i crede,
Că tu crezi în multe părți:
Le iubești câte le vezi;
De-ai crede numa-'ntr'o parte
'Mi-ai fi drag pînă la moarte.

Cucule, pasere grasă
Ce cânti tu p'a maicii casă?
Ori ți foame, ori ți sete,
Ori ți dor de codru verde?
— Nici mi foame, nici mi sete,
Nici mi dor de codru verde,
Ci mi dor de țeara mea
C'am avut trei mîndre 'n ea:

Una 'n deal
Ca un păhar,
Una 'n vale
Ca ș'o floare,
Una 'n ulița cea mare,
Așa-'mi rupe inima,
Ea 'mi-o rupe, ea 'mi-o leagă
Cu un fir de bărcă *) neagră.

*) 1/2 Haras.

Ne doare că consistorul nostru nu se îngrijește de noi, și ne lasă să trăim ca niște sēlbatici, fără biserică și fără preot. Unii oameni dela noi au fost și s'au plîns și la episcopul sērbesc din *Vērșeș*, care 'i-a mîngăiat și le-a spus să meargă și mai departe la mănăstire, căci el va da poruncă să se facă slujbă în limba românească, să se cunune, boteze și înmormînteze românește, dar' oamenii să iscălească pe hâtie că *trec la diecesa sârbească. Adecă se ne facem Sărbi Dar' noi asta n'o facem, ci așteptăm după lege.* Numai consistorul nostru să ne caute și nouă de capăt.

Ne-a spus un domn, să nu umblăm cu multe rugări pe la consistor. Să dăm rugare la *minister*; dar' să fie iscălită de întregă comuna și să fie înșirat în ea lucrul așa cum stă, și domnul acela ne-a spus, că *ministerul ne va face dreptate*; ne va primi rugarea și nu ne va lăsa să umblăm rătăciți, fără cap, ca o turmă fără păstor. Mai bine voește ministerul opt sute de suflete decît un popă sērbesc. Dacă nu mergem noi la mănăstire, biserică le rămîne goală. *Noi am da rugare la minister, dar' cine să ne-o facă, și cine să poarte cheltuelile, că noi sîntem săraci?*

În fața acestor stări triste facem luători aminte pe mai marii noștri bisericesti, să grijească de turma îndreptată lor și ca buni păstori să nu o lase a se reslăți, căci pentru îngrijirea turmei mare respundere au și înaintea lui D-zeu și înaintea oamenilor.

SCRISORI.

Petrecerea sodalilor din Sibiu.

Sibiu, 20 Iunie c.

Reuniunea meseriașilor români din Sibiu din nou ne-a desfătat inimile prin aranjarea unei producțiuni în sala dela »Casa societății«, în ziua de Rosalii. Lume multă din Sibiu și jur — domni și țărani s'au grăbiți să iee parte la producțiunea bravilor noștri meseriași, cari întotdeauna numai fală și cinste ne-au făcut și ne fac.

Sala cea mare dela »Gesellschaftshaus« era tixită de lume, când pe bină au apărut meseriași coriști sub conducerea harnicului învățător dl *Candid Popa*.

Frumos, dulce și voinicește au cântat iscusii coriști toate cântările din program. Numerosul public le răsplătea cu aplauze prelungite ostenele meseriașilor, la care cu toți priviau cu mîndrie.

Cucule, pasere blîndă
Du-te 'n codru tu și cântă,
Pe cine-'i ave mînie
Blastemă-'l străin să fie,
Nu blăstema mai cu foc
Numai să n'aibă noroc,
Nu blăstema mai cu pară
Numai să n'aibă tigneală.

Cucule cu haine verzi
Mîndru cânti vara 'n ogrezi,
Cucule cu pene sure
Mîndru cânti vara 'n pădure.
Cântă cuce pînă Joi
Că vom mere amēndoi,
Tu-'i mere pe sus cîntînd
Io-'i mere pe jos plîngînd,
Tu-'i mere pe sus cu cucii
Io-'i mere pe jos cu pruncii.

Spune lele mîne-ta
Să 'ngrađească ulița,
Tot cu lin și cu pelin
Ca noi să nu ne 'ntălnim
Numai Luni la țirg mergînd

Însemnăm aci numele coristelor Reuniunii: doamnele *Elisabeta Ciontea* și *Elena Roșca*, domnișoarele *Elena Baciu*, *Paraschiva Buian*, *Eugenia Călborean*, *Maria Costea*, *Tecla Florea*, *Paulina Maier*, *Eva Marcu*, *Ana Mihăilțan*, *Elena Murășan*, *Paraschiva Rempold*, *Elena Roman*, *Elena Sērbu* și *Maria Țurean*, ear' coriști sînt următorii membri ai Reuniunii: *George Poponea*, *George Mocean*, *Florea Crucița*, *Nicolau Stoica*, *Ioan Marcu*, *George Muntean*, *Nicolau Bratu*, *Stefan Duca*, *Nicolau Stroilă*, *Ioan Ișan*, *Victor Griguța*, *George Baciu*, *Ioan Panfilie*, *Ioan Părău*, *Nicolae Bulea*, *Ioan Bobeșiu*, *Traian Marcu*, *Florențiu Marcu*, *Aurel Lăpădat*, *Nicolau Secaș*, *Ioan Moldovan*, *Dumitru Balteș*, *Samoil Petrașcu*, *Ioan Lungoiu*, *Ioan Bologa*, *Antonie Balomiri*, *Ioan Coroiu*, *George Luca*, *Vasilie Arsenie*, *Aron Pușcașiu*, *Lazar Ucenic*, *V. Grindean*, *Ioan Croitor*, *George Spătar* și alții pe cari nu 'i-am putut însemna.

Tot atît de bine a succes apoi și reprezentarea piesei teatrale »*Idil la țeară*«.

Îndeosebi a jucat foarte bine dl *G. Poponea*, notarul Reuniunii, care-'ți părea că e istit boierul tomnatic din poveste. Vrednice de laudă sînt apoi și d-nele *Ciontea* și *Roșca* și d-șoara *Rempold*. Apoi d-nii *Ișan*, *Stroilă* și *Imberuș* și cu o vorbă toți câți au avut roluri s'au plătit cu mare cinste.

După teatru 12 voinici meseriași îmbrăcați în frumosul port românesc au jucat foarte bine jocurile naționale »*Călușerul*« și »*Bătuta*« conduse de dl *Nicolae Stoica*, tipograf. Ți era mai mare dragul să privești la voinicii călușeri cu opinci — la nojiți cu zurgălaie și cu mijlocul încins în brēne naționale, cum desemnau cu picioarele neîntrecutele »*ponturi*« (figuri) din jocurile naționale.

O horă miare și frumoasă a urmat apoi, după care s'au pîrîndat »*Ardele nele*« cu »*Cracovenele*«, valsurile cu »*Țarinile*« și tot așa pînă în zori de zi. Tot o bucurie și o voe bună.

Valuri-valuri de jucători să roteau în sala mare și ne desfătau sufletul când vedeam la olaltă domni și țărani, meseriași și negustori — căci mulți au fost din toate straturile societății și toți se bucurau că »*nația întregă este la olaltă*«.

Dovada cea mai bună despre rezultatul foarte bun al petrecerei este faptul, că în seara aceea s'au încasat din bilete de intrare peste 215 fl. Din colecta de câte 1 cr. pentru fondul vėduvelor și orfanilor de meseriași s'au adunat 467 cr.

Laudă să cuvine bravilor meseriași și neobositului lor president, dlui *Victor Tordășian!* O-a.

Și Marția tot țirguind,
Mercuri acasă venind
Și Joi seara 'n șezetoare,
Vineria la morătoare
Și Sămbăta câte-odată
Dumineca ziua toată.

La fereasta de oiagă
Vine dorul și mă 'ntrebă:
De ce port cămeșe neagră?
Las'o port c'asa mi dragă.

Lasă dor nu mă 'ntreba
Dragă mi lumea ori ba?
Lumea nu 'mi-ar fi urită
Da-'i cu necăjeală multă.

Din Comoriște.

Culese de *Petru Bălan*, comerciant.

Foaie verde de pe șes
Toți ficiorii și-or ales,
Dar' pe mine nu mă 'ntrec
Că io-aleg fete de Grec,
Care-s albe ca și neaua
Și cu ochii ca mărgeaua.

DIN CÂMPIE.

Șamșud, 30 Maiu c.

Poporanul și micul proprietar din Șamșudul-de-Câmpie, ce dela comasarea întemplată prin 1874 locuește la câmp în partea numită Fecheteul Șamșudului-de-Câmpie, cu numele *Simeon Gherendi* cu soția sa *Ileana Grădnariu*, în Dumineca Floriilor ne-au surprins cu o faptă creștinească, cumpărând un rînd întreg de vestminteliturgice, cum sînt: felon, patrafir, mîncări, cingătoare, cămașe albă de liturgie și toate cele trebuincioase la sfînta liturgie, cu prețul de 35 fl. v. a. Am auzit din vorbirea dlui preot dăruirea făcută de mai sus pomenitul, pe care cu căldură îl îmbrățoșăm în mijlocul nostru, dar' mărturisesc că mîhnire am simțit, vîzînd că nimenea nu amîntește nici un cuvînt despre această faptă creștinească.

Astfel viu eu sîm vî scriu despre fapta creștinească a lui Simeon Gherendi și soției Ileana Grădnariu din comuna noastră, pentru biserică. Eu le doresc în numele tuturor poporenilor, ca Tatăl ceresc sîm le rîsplătească frumoasa faptă creștinească cu plata sa cerească.

Cu acest prilej vî mai fac cunoscut și următoarele:

În Sîmbăta Floriilor fiind la biserică am vîzut un lucru nou la noi. Anume: Copșii nostri de școală au fost de față la biserică și spre mirarea noastră a tuturor, la timpul cînd sîm ne apropiem a ne cumineca noi poporul, dl nostru învățator vîz că-și pune copșii de școală unul după altul în rînd frumos, le arată ce au de făcut și îi așează în rînd frumos în genunchi; după prunci am urmat apoi noi, poporul, La vremea sa preotul eșî cu darurile spre a ne împărtăși cu cele sfinte, începînd dela pruncii puși în rînd și bine

rînduiți pînă la cel mai din urmă și toate persoanele căți am fost de față în biserică. Era foarte plăcut, cînd vedeam pe micii nostri copilași de 10 ani însuși cuminecîndu-se în mijlocul nostru. Atunci am gîndit: Doamne, acum vîz că se va apropia și de noi mai cu dragoste darul tîu, vîzînd cîntă iubire dovedesc față de tine și pruncii nostri. Tot-

Iulia Hașdeu.

odată am zis cătră unii. Acuma avem preot harnic, dascăl bun, toți creștini și vedem că și copșii nostri acum sîm vîrșesc fapte creștinești. Nu pot tăcea nici această faptă atît de frumoasă fără de a zice cătră tot fratele meu din poporul nostru: Dați-vî cu toții copșii vosștri la școală sîm învețe a fi oameni buni și creștini drepti. Avem cap harnic, avem

sîm ne fie bine și aci și dincolo. Doamne ajută-ne! Noi sîm-î cinstim și omenim spre a nu-î perde! **Vechiul abonent.**

Iulia Hașdeu.

— Vezi ilustrația. —

La noi Romîni — ca și la alte popoare — sînt și femeii, cari se ocupă cu științele și cu literatura, scriind prin foi și scoțînd cărți în tipar. În privința aceasta noi putem fi mîndri, căci mai multe din femeile scriitoare ale noastre au stors admirarea străinilor prin scrierile lor și au fost și sînt lăudate.

Una dintre cele mai însemnate femei-scriitoare române a fost și *Iulia Hașdeu*, a cărei portret îl dăm azi. Ea a fost fiica vestitului nostru bărbat de știință, a dlui *B. P. Hașdeu* și cu toate, că a trăit pușin, murind de tîneră, a lăsat mai multe scrieri, cari au fost scoase în tipar după moartea ei, în 3 volume.

Iulia Hașdeu s'a născut la anul 1869 în București și de copilă mică s'a arîtat foarte deșteaptă și iubitoare de carte, de știință. Ea învăță în școalele din București, apoi merse la Paris, ca sîm-și însușească o învățatură mai înaltă. Aici puse în uimire pe profesorii și soșii sei prin cunoștințele și talentul seu și făcî fală numelui de Romîn.

Dar' silințele prea mari, isvorite din dorul de știință și cîșunară boală de piept; începî sîm scuipe sînge și muri slăbită de tot, în vîrstă abia de 18 ani și cîteva luni, la 1888.

Pe patul de moarte a scris una dintre cele mai frumoase poesii întitulată: *Moartea*. Ea a scris în prosă și în versuri, în limbile română și franceză.

Bănățeană fată albă
Mult ești ficiorilor dragă,
Dragă ești ficiorilor
Ca și roua florilor.

Du-te dor unde-ai pornit
Unde-î fi bine primit,
Sîm stai unde-î trăi bine
Sîm nu mai gîndești la mine,
Pînă-cînd eu voiu trăi
Tu n'apoi nu mai veni.

De ce nu dă Dumnezeu
Ce iubesc sîm fie-al meu,
Dumnezeu poate c'ar da
Făr' dușmanii vor strica,
Vor strica în ciuda mea
Sîm-î mi fie neagră lumea.

Din Bioaz (Sîoulme).

Culese de **Aurelia C.**
Cîntă cuce limba-î pice
S'ou dau badii s'ou mînănce,

Sîm cînte și el ca tine
Sîm-î aud seara cînd vine.

Mîi bîdiță albineț
Nu te ține-ăsa mîreț,
Că și eu îs albineată
Nu mîm țin așa mîreată.

Sîm supără fetele
Că sîm trec cășlegile,
Fete nu vî supărați,
Că cășlegi or mai veni,
Or veni și ear' or trece
Și tot fete veți petrece.

Ce căți bîdiță la noi
Doară nu-s fete la voi?
— La noi sînt da-s mititele
Nu mîm pot iubi cu ele,
La voi sînt mai mîrișoare
Ele știu unde mîm doare.

Spune-î mi lele-adevîrat,
Că de cînd m'am depărtat
Căți voinici te-au sărutat?
— Am sîm-î spun ca sîm ai haz

Sîm nu fie cu necaz:
Doi înalți și sprîncenați
Și vre-o zece mai buzați.

Sîm racu bărbatu meu
El lucrează și eu beau,
El lucrează la Tarcău
Și eu beau cu cine vreau,
El lucrează la Bicz
Și eu beau cu ceialalți,
Câte pîhărele beau
Atâtea ciomege iau,
De ciomege nici că-î mi pasă
Numai el meargă de-acasă.

*Nici nu 'fi-ar sta lume bine
De n'ar fi Romîni în tine,
Nici n'ar fi lume mîndruță
De n'ar fi și Romîncușe.*

Nuș-ce fel de om ai fost
De m'ai sărutat în post
Nu te-ai lăsat pe cășlegi
Sîm-î dau gură sîm te n'eci.

PARTEA ECONOMICĂ.

Asigurări asupra vieții fără cercetare medicală.

O împrejurare, care prea adese-ori nimicește și cele mai bune intenții la multe persoane de a face o asigurare asupra vieții la o societate de asigurare, este teama sau mai bine zis neplăcerea față de cercetarea medicală, care o cere societatea din partea celui-ce vrea să se asigure. Și într'adevăr nu e tocmai nemotivată această neplăcere, căci se poate ușor închipui neplăcuta dispoziție ce o poate produce respingerea unui candidat de asigurare, mai ales fiind acela un tată de familie.

Deși societatea nu e obligată a comunica cauza de respingere, care adese-ori este rezultatul unei păreri medicale prea aspre, atribuindu-se d. e. unor stări sanitare pentru moment mai puțin priincioase a celui-ce vrea a se asigura, o însemnătate prea mare, («care însă pot să fie fără nici o influență asupra verosimilității duratei vieții oferentului»), dureroasa impresie va rămâne mult timp în sufletul aceluia care a fost respins dela o asigurare.

Ca aceasta să se încunjure s'au căutat și aflat căi și mijloace, prin care s'a dat naștere unui nou sistem (fel) de asigurare. Acest sistem, descoperit și introdus mai întâiu în Germania sub numirea »Volksversicherung«, adică *asigurare populară*, nu recere nici o cercetare medicală, ci lasă în plina voce a aceluia ce vrea a se asigura să răspundă el însuși asupra întrebărilor privitoare la starea sa despre sănătate. Firește, că prin aceasta s'a lățit mult voia de asigurare în Germania, unde aceste asigurări populare sunt foarte căutate.

Banca noastră de asigurare »*Transilvania*« din Sibiiu luând de model (pildă) acest soi de asigurări, a primit în adunarea generală din anul acesta propunerea direcțiunii de a introduce și la noi *asigurarea populară fără cercetare medicală, deocamdată până la suma de 1200 coroane (600 fl.)*

Condițiile nu se deosebesc de cele obicnuite, afară de unele mici restricțiuni cu privire la plățirea sumei de asigurare, cari sunt deplin îndreptățite prin riscul mare care'l ia asupra-și institutul asigurator. Această condiție se mărginește pe lângă aceea, că murind asiguratul în anul dintâiu după încheierea asigurării, se va da moștenitorilor *numai premiile plătite*. Dacă asiguratul moare în al doilea an al asigurării, se plătește jumătate din suma asigurată, ear' în cazul de moarte după trecerea anului al doilea de asigurare, se plătește *suma asigurată deplină*.

Premiile sau plata anuală sunt foarte mici și asigurările se pot face în condiții foarte favorabile. Tarife și deslușiri se dau în cinste la banca centrală din Sibiiu, la agenturile băncii din Cluj, Arad și Timișoara, precum și la agenții din provincia ai băncii.

Atragem luarea aminte a cetitorilor noștri asupra acestui priincios soi de asigurări.

Usură cu must.

Despre *usura cu bucate*, ce se face cu deosebire în părțile bănățene, am scris de mai multe-ori în foaia noastră, făcând luători aminte pe cetitori asupra înșelătoriei, la cari sînt expuși țeranii noștri.

Dar' afară de aceasta se face și *usura cu must* de către unii speculanți. În privința aceasta eată ce scrie »*Unirea*« din Blaj în nr. 23:

»Ne-a venit la cunoștință, că usura ce se practică în Bănat cu bucate și a dus la ruina materială și morală mii de plugari, să deprinde acum cu must la poalele munților noștri apuseni. Anume în comuna Cr. un speculant jidan face acorduri cu micii economi ca să-i dea pe toamnă un anumit cuant de must, pe care el îl plătește acum per 70 cr. ferie. Economii noștri fiind lipsiți și scurt vîzătorii să dimit la atari tocmeli, cari în cele din urmă îi vor duce la sapă de lemn. Căci după-ce în anii din urmă o parte însemnată a viilor din țeară a fost nimicită de filoxeră, eară cele rămase stricate de peronosporă, se poate prevedea, că prețul mustului va fi în tot casul peste 1 fl. Și când prețul mustului ar fi la toamnă numai 1 fl., considerând că din Maiu până în Noemvrie ar avea să dea vînzătorul marfa în valoare de 1 fl. pentru 70 cr., ar fi cu 30 cr. mai mult, adică după 70 cr. 6 cr. pe lună, cari computați în procente vine peste 102%. Când s'ar face must cât țeranii să poată replăți banii anticipați de speculant împreună cu interesele de 102% după ei, acesta ar fi un rău relativ mic. Mai mare pericol îi amenință însă pe cei-ce cu atâta ușurință își vînd productul viii înainte de a-l avea. La cazul când la toamnă viia nu ar produce mustul deja vîndut, atunci ei sînt obligați a plăti speculantului nu numai 70 cr. de ferie, ci poate și 2 fl., după-cum va fi adică la toamnă prețul mustului în comuna respectivă; care preț speculanții, pe cum îl pot deprima: așa îl pot și ridica, când voesc. Deci cel-ce a primit în Maiu pentru 100 ferii de must 70 fl. foarte probabil că va avea să solvească la toamnă speculantului 200 fl. v. a., ori dacă i-se fac și coc strugurii, must în acest preț. Eară dacă mustul nu s'ar face, la cei mai mulți întregă recolta ceealaltă nu va fi de ajuns, ca să acopere datoria de 200 fl. și economului, care cu ușurință și lăcomie a primit cei 70 fl. oferiți de către speculant, ori i-se va vinde moșfa, ori va fi silit să recurgă la noua operațiuni financiare, pentru cari, se înțelege, nu are pricere și așa se ruinează de tot.

Cât de bine ar prinde magazinele bisericesti și școlastice de bucate; prin ele s'ar ajuta și țeranii lipsiți și biserica și școala. Unde însă nu există atari magazine ori alte capitale destul de mari spre a veni în ajutorul poporului lipsit acum de mijloacele de subsistență, acolo poporul se ruinează cu totul și nu-și va mai pute susține nici biserica și nici școala. Poporul ajuns pradă usurarilor și speculanților egoiști curînd este expropriat și redus la misera stare de proletar, care nu voeste să mai știe nici de biserică, nici de patrie, nici de nație. Preoții, învățătorii și peste tot inteligența, care trăește în mijlocul poporului agricol, ar trebui să convingă pe bietii țerani despre pericolul ce 'și-l pregătesc și să-i înduplece a lua încă de pe acum hotărîrea, ca să înființeze eventual să mărginească interese moderate și condițiuni umane. Dar' și până s'ar pute duce în îndeplinire atari hotărîri, ar fi de dorit, că cei-ce trăesc între poporul sătean și dela el, să cerce după împrejurările locale modalitatea de a veni în ajutorul celor lipsiți și astfel de a-i mîntui de abisul, spre care îi împinge lipsa și neștiința lor.

Boalele oilor.

Boala cea mai răspândită, de care suferă oile este:

1. *Gâlbeaza*. Această boală, care seamănă mult cu vîrsatul (bubatul) cel mic al omului, este contagioasă, (adecă se ia) și se mai numește și variolă (pojar).

Cum să cunoaștem boala? Animalele încep să se întristeze, au friguri și încetează de a mai mânca; pielea începe să fie aprinsă și spinarea e cuprinsă de cumplite dureri. În câteva zile încep să se ivească pe corp, ici-colea, niște brobințe mici roșii; puțin câte puțin ele cresc și încep să se apropie unele de altele până-când se împreună, ear' la mijlocul lor se ivește o umflătură albă, care este plină cu un fel de apă gălbicioasă. Umflătura sparge în câteva zile și lasă să curgă acea apă, apoi bucați de piele încep să se deslipească de pe trupul oii.

De când se ivesc brobințele și până-când cad, pe nasul animalului curge un fel de apă, la început limpede, apoi din ce în ce mai murdară. Când brobințele încep să se apropie, animalului îi vine poftă de mâncare și scurgerea pe nas încetează.

Această boală e cât se poate de primejdioasă, ea aduce foarte des moartea, și chiar dacă scapă animalul, rămâne slab, plin de jupuituri în multe părți ale trupului.

Ea se naște din pricină că animalul stă în umezeală și pentru-că bea un fel de apă împuțită de prin mlăștine.

Ca să vindecăm animalele de astă boală, e foarte greu; totuși putem spune, că cel mai bun mijloc e de a le așeza într'un loc uscat și cald.

Când rănile de pe corp se întind pe buze, pe fălci, pe picioare, atunci trebuie să le spălăm cu rachiu, sau cu apă albă, pe care o cumpărăm dela spițerie.

Fiindcă boala se ia, trebuie să chemăm un doctor veterinar, ca să oltiască oile sănătoase cu vaccină luată din rănile oilor bolnave; întotdeauna însă e bine să depărtăm pe cele bolnave de cele sănătoase.

În timpul când animalelor bolnave le vine poftă de mâncare, să le nutrim bine, nu cu nutreț putrigăios, căci așa le grăbim moartea.

2. *Tusa*. O altă boală tot așa de răspândită ca și gâlbeaza este tusa, boală care se naște tot din pricină că oile pasc în locuri umede și care se cunoaște prin aceea, că animalele tușesc, le curg balele, fac spume la gură, răsuflă greu, pielea li-se înăsprește, lăna sbârlește, slăbesc repede și mor foarte des.

Ca să le vindecăm, trebuie să nu așteptăm ca boala să întârzie, că va fi înzădar ori-ce încercare. Pentru acest scop: le închidem în coșare uscate și le afumăm cu fum de gudron, o substanță pe care ear' dela spițerie o cumpărăm. Să nu uităm, că după vindecare nu trebuie să ducem oile să mai pască prin locuri băltoase. Toma Cioc

Postul în România.

Pentru regularea postului în România, episcopul Dunărei-de-jos a prezentat sfântului sinod al țerei următoarea propunere.

Sfântul Pavel, marele apostol al neamurilor, în epistola sa către Efeseni, zice: că »nimeni, nici-odată, nu 'și-a urit corpul seu, ci-l hrănește și-l încălzește pe el, precum și Christos a iubit biserica, și pe sine s'a dat pentru dînsa, ca să o sfințească pe ea, curățindu-o cu baie de apă, prin cuvînt, ca să o pună înainte sieși mărită biserică, neavînd

întinăciune, nici prihană, sau altceva de acest fel, ci ca să fie sfântă și fără prihană.

Acestei sfinte și d-zeești învățături, fiind și trebuind a fi și noi următori și predicatori, cu cuvântul și cu fapta, ne-am gândit și incredințat, că pe lângă silințele ce trebuie să ne dăm pentru mântuirea sufletului nostru și câștigarea împărăției lui D-zeu, bunastare trupească a creștinilor din păzitul acesta de D-zeu regat Român, este și ea și trebuie să fie, una din cele mai de căpetenie îngrijiri, a noastră a tuturor, și mai cu seamă a episcopatului nostru, pentru-că printr'însa noi, oamenii, putem trăi în lume ca popor, neam și credință, spre lauda și mărirea lui D-zeu creatorul universului.

Și dară:

Văzând răcirea sentimentului religios în popor și înlocuirea, în multe părți, a sfintei noastre credințe și învățături creștine, cu tot felul de superstițiuni și idei, unele decât altele mai rele, mai vătămătoare și păgubitoare creștinului, în parte și statului român în genere;

Văzând lipsa de cultură, în care se află indeosebi țărâtimea noastră, cum și nepriceperea sa în economisarea avuției sale pământene, care precum se știe este prada celor răi;

Văzând peirea sănătății, imputinarea puterilor, scurtîimea simțitoare a vieții și înmulțirea îngrijitoare a boalelor la țărani, dar' mai cu seamă creșterea îngrozitoare a numărului morților lor;

Văzând slăbiciunea copilor și grăbnicia, cu care aceste odrasle tinere se îmbolnăvesc pe fiecare zi:

Ne-am gândit și incredințat, că toate aceste mari nenorociri, cari bântue cu așa furie populația noastră rurală, provin, în cea mai mare parte, mai numai din lipsa de hrană bună și îndestulitoare; și

Având în privire, că afirmarea aceasta se întemeiază pe faptul constant și indiscutabil, că aiurea, ca și la noi, diferitele clase de meseriași și lucrători, cari se hrănesc bine, au o putere de muncă mult mai mare și resistă mult mai mult, atât în suportarea greutăților zilnice ale vieții, cât și la năvălirea diferitelor boale și epidemii, ce aduc după sine fatalmente, munca peste măsură, sărăcia, necurățenia și unele miserii ale vieții;

Având în privire, că mai toți creștinii orașelor noastre și din statele ortodoxe, împreună cu mare parte din servitorii altarului, de toate treptele, cari au o cultură mai mare și au aprofundat mai bine spiritul învățaturii Mântuitorului Christos, sau au venit mai des în contact cu medicii, au început de sute și zecimi de ani a-și îndulci și îmbunătăți hrana zilnică, fără-ca prin aceasta să fi încetat a fi creștini buni ai sfintei noastre biserici ortodoxe de răsărit;

având în privire, că părinții duhovnicești ai tuturor bisericilor ortodoxe și în special cei de prin orașe, au deslegat și desleagă, fără multă greutate, și mai în toate împrejurările, pe fiii lor sufletești de încălcările zilelor de post, fără-ca chiriachia bisericească să fi socotit acest fapt ca o abatere a duhovnicilor dela canoane și regulile bisericești;

Având în privire, că noi înșine, arhieriei, cu puterea harului ce avem, am

deslegat totdeauna pe semenii nostri, pe frații preoți și creștini, cari după incredințările medicilor ni-au mărturisit neputința lor de a posti zilele cât se cere acum creștinilor să postească, și nici-odată deslegarea aceasta a atins pe cei-ce au făptuit-o sau s'au bucurat de ea; pentru-că iertarea creștinilor și deslegarea lor de asemenea păcate nu a adus și nu va putea aduce nici-odată vre-o vătămăre, nici credinței și dogmelor noastre, nici canoanelor și moralei creștine; din contră măsura aceasta duhovnicească a fost privită întotdeauna ca o putere evanghelică și ca o prisosință mare a harului lui D-zeu, care pe cele neputincioase le vindecă și pe cele cu lipsă le împlinește;

Având în privire, că măsura aceasta evanghelică, harică și duhovnicească, de a imputina zilele postirei și a se îngădui indulcirea hranei de toate zilele, astfel precum prescriu medicii, a fost urmată în toate timpurile de către ceata arhieriească și duhovnicească a întregii biserici ortodoxe de răsărit;

Având în fine în privire, că sfântul și îndreptătorul sinod al mării și mării biserici a întinsului și puternicului imperiu rusec a deslegat foarte de mult mâncarea de pește în toate posturile, fără-ca celelalte biserici ortodoxe ale lui Christos să fi văzut în hotărîrea aceasta eșirea bisericii rusești din marea confederațiune ortodoxă, ce se compune din biserica greacă, română, sârbă, siriacă, bulgară și muntenegreană;

Pentru toate acestea și alte multe temeuri cunoscute nouă tuturor celor chemați prin harul lui D-zeu la sfânta și marea treaptă a arhieriei

Noi subsemnații, smeriții și nevrednicii robii lui D-zeu, arhieriei, umiliți servitori ai altarului și membri ai sf. sinod, venim cu credință și cu dragoste, să rugăm cu căldură fiească pe sf. sinod, păstoria cea mare și autoritatea cea mai înaltă a sfintei noastre biserici autocefale ortodoxe române, ca să binevoiască a numi din sinul seu o comisiune de cinci membri, care să iee în studiere chestiunea de față și să vină cu un raport, prin care să se ceară sf. sinod, pe deoparte imputinarea zilelor de post, reducându-se ele numai la timpul și numărul provăzut de sfintele canoane; ear' pe de alta, deslegarea pentru o hrană mai bună și îndestulitoare, astfel precum prescriu medicii, pentru cei bolnavi și slabi, pentru lehuse și copii, pentru bătrâni și neputincioși, pentru școale și cantine, internate și ospicii, pentru armată și țărâtimea rurală, pentru cei-ce vin regulat la serviciul divin sau zidesc și contribuiesc la zidiri și întemeieri de biserici, școli, instituțiuni și ospicii de binefacere, precum și celor-ce ajută pe fete la măritis, pe tineri la învățătură, arte și meserii și pe tot cel-ce face milă și judecată dreaptă cu veduva și orfanul, cu săracul și mișelul.

Aceasta fiind dorința noastră, vă rugăm de o mie de ori, ca să o împliniți.

(ss.) Parthenie al Dunărei-de-Jos, licențiat și doctor în teologie dela facultatea de teologie din Atena.

1899 Maiu 4.

FELURIMI.

Soboli albi.

E experiență veche și cunoscută aproape tuturor, că atât între oameni, cât și între animale se află unii a căror culoare se deosebește total de obiceiuita culoare a soiului lor, fiind ei de tot albi, din al căror păr, ori pene și din întreagă pielea lipsește acea față animalică (*melanin*), care celorlalți indivizi le dă culoarea obiceiuită. Această lipsă de față se numește *albinism*, ear' respectivii indivizi se numesc *albini* (*albino*). Se întâmplă că și între animalele de cea mai întunecată culoare se află *albini*, ca de ex. între cioare și corbi, dar' cea mai bătătoare la ochi e această abatere dela regulă, de sigur, când ea se ivește între soboli, cari după-cum știm sînt înzestrați cu bundiță de cea mai neagră culoare. Anume, între acești negri scormonitori ai pământului se află unii de culoare gălbini, ori chiar albă de tot. Dovadă e colecțiunea din muzeul național din Budapesta, unde putem vedea soboli de culoare albă, albă-gălbini, galbină-întunecată, galbină-deschisă, roșetică și sură.

Causa din care provine lipsa totală, ori în parte, a *melaninului*, nu se știe; atâta însă e sigur, că aceasta se moștenește din generațiuni în generațiuni, — precum se dovedește aceasta la șoarecii albi, la iepurii de casă albi, la porumbii albi și la diferite animale de casă de culoare albă. (t.)

Cât mănâncă un om în 60 de ani?

Un Englez avut și sănătos în timp de 60 de ani mănâncă, după-cum a calculat un învățat, peste tot 15.000 chilograme de pâne. Cartofii consumați de un om în 60 de ani se socotesc la 2 vagoane. Ce privește carnea, ori-ce om mănâncă în acel timp 20 de boi și tot pe atâția porci. Un om mistue în timp de 60 de ani 60.000 chilograme de articoli de mâncare.

Știri economice.

Venitul curat al căii ferate dintre Hașfalău și Odorheiul-săcuiesc a fost în anul trecut de 29.603 fl. Capitalul este 1.323.500 fl.

Noue linii ferate. Este plănuită o nouă cale ferată între Sighișoara și M. Oșorhei. În privința facerii acestei linii ferate camera comercială și industrială din Murș-Oșorhei a înaintat ministrului de negoț o rugare și a recomandat în modul cel mai călduros ministrului executarea acestui plan, care va avea să împreune printr'o linie ferată cele două orașe.

— Între Turda și Cămpeni pe valea Arieșului asemenea este plănuită mai de mult o cale ferată. Ca aceasta să se facă cât mai curând, o comisiune aleasă spre acest scop a ținut în 7 l. c. o adunare în Turda, în care s'a arătat lipsa acestei căi și s'a decis a se face întrebare la mai mulți întreprinzători, că n'ar fi aplicați a face această linie? Mai multe comune au votat spre acest scop o sumă de 127.000 fl.

Lăcustele în Dobrogea. »Revista viticolă și horticolă« scrie: Sântem informați că lăcustele s'au ivit din nou în Dobrogea și anume în județul Tulcea.

Cu stîrpirea lor a fost însărcinat de ministerul domeniilor d-nul inspector S. P. Radian, care a și plecat în localitate.

După cele-ce ne-a scris dl Radian, ele nu se pot stîrpi cu desăvîrșire decât atunci când delta Dunărei (locul dintre brațe) va fi desecată și locuită. Până atunci ori de câte-ori apele se vor retrage, de atâtea-ori ouăle lăcustelor, care sînt învăluite în o materie specială și băgate în pămînt, vor da naștere la lăcuste.

Lăcustele în Spania. Lăcustele fac mari pustiiri și în Spania. Lăcustele mari ajung chiar pe stradele Madridului. S'a pus premiu pentru adunarea acestor insecte de 9 bani pe chlgr. Un om poate aduna 30—35 chlgr. pe zi. S'a trims de curînd un corp de 8000 soldați în Asturia pentru-ca să lupte cu lăcustele. În acea provincă mai erau la lucru 5000 soldați.

Sămănăturile în România. Seceta care a bîntuit grozav în România, a făcut pagube foarte mari în iarbă și bucate, așa că țeara va trebui să treacă prin o grea crisă economică. În unele locuri, precum în județul *Huși* (Moldova) seceta a fost așa de mare, încât locuitorii au trebuit să sape multe fântâni noue pentru adăpatul vitelor.

Tot din cauza secetei au murit mai multe oi, cari fiind tăiate s'a constatat că stomachul lor era plin cu pămînt.

Din raportul ministrului de agricultură din București se poate vedea paguba ce s'a făcut în holde.

Raportul ne arată, că jumătate din țarinele de grâu sau sînt nimicite total, sau vor da o roadă slabă. Ceealaltă jumătate va da o roadă de 70—80%. Anul trecut s'au produs 22 milioane hectolitri de grâu, anul acesta se vor produce abia 10—12 milioane de hectolitri, adică numai pe jumătate cât anul trecut.

Starea sămănăturilor este în unele țări următoarea: Rosta bucatelor în Anglia va fi mulțumitoare, cu toate că a întârziat.

Sămănăturile din Franca au lipsă de căldură, căci frigul din Aprilie a oprit înaintarea vegetațiunei.

În Germania, din cauza frigului multe sămănături de săcară n'au reușit, unii agricultori au sămănat din nou săcara de primăvară.

Sămănăturile din Ungaria sînt mult mai bune, decât erau așteptate.

În Rusia seceta inspiră vii îngrijiri.

Stîrpirea boalei de porci în România. Foile din România vestesc, că comisia veterinară s'a întrunit alaltăseară la ministrul de interne, și a hotărît să se împuște toți porcii din întreaga țeară, cari sînt bolnavi, ear' proprietarii lor să fie despăgubiți.

Această măsură radicală e luată pentru stingerea boalei lipicioase de porci.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Ceva privitor la chestiunile noastre școlare.*)

Disertațiune de Elena Deju, învățătoare în Caransebeș.

Chemați sîntem, ca prin iubire adevărată către școală, către poporul nostru tîner, să contribuim la bunăstarea, la prosperarea acestuia.

Este prea adevărat, că bunăstarea și prosperarea unei națiuni, e posibilă numai prin propășirea tineretului seu. Generațiunea cea tîneră a neamului nostru, această scumpă comoară stă la izvorul școlii noastre populare, dorind să se adape din el; și ce înaltă și sfîntă chemare avem noi, de a veghia asupra acestei scumpe comori.

Viitorul unui popor, zace în puterea tineretului seu. Aici se simte lipsă de ajutor, dacă țintim la progres în orice privință.

Și dacă în această plăcută și iubită lucrare, nemulțumirea ne este răsplată, aceasta se nu ne împedece în sirguința noastră, căci iubirea nu suferă a fi amărîtă și învățătorul, dacă este adevăratul învățător, nu lucră pentru mulțumita ori recunoștința lumii, ci din iubire către școala sa, din iubire către micuții al căror păstor este.

Să împlinim dar' cu sfințenie datorința noastră de învățători ai poporului, cu misiunea de a fi în ajutor celor slabi și sinceri prieteni săracilor, cari sînt siliți a încredința creșterea fiilor lor școlii populare.

Toți din toate părțile se îngrijesc de multe, nu le amintesc aici, căci sînt prea multe, se înțelege earăși, pentru fericirea omenimei, dar' de școală, dela care într'adevăr depinde fericirea poporului, durere, la noi mai puțin se îngrijesc.

Voesc deci în cele următoare să vorbesc ceva cu privire la chestiunile noastre școlare.

I.

Problema școlii populare este educațiunea.

Învățătorul trebuie să știe ce se înțelege sub educațiune, pentru-ce este ea, cum și cari sînt mijloacele, prin cari se educă omul și cari sînt factorii, cari pot produce o educațiune bună.

În viața de toate zilele se privește școala poporală numai ca o instrucțiune curat culturală.

Dacă însă școala poporală n'ar avea alt scop, decât a da copilor poporului numai acele cunoștințe, pe cari trebuie să le poseadă fiecare individ, fără privire la stare și chemare, atunci lucrul ar fi ușor și simplu.

Dar' ce-i folosește omului știința, dacă-i lipsește simțul frumosului, simțul bunului, al adevărului, iubirii, voinței bune, caracterului firm, stăpînirii de sine, nobilității, gingășiei etc.?

Dacă sentimentele copilului nu se nobilitează, dacă caracterul lui se întărește, dacă de mic nu se deprinde la statornicie, atunci nu poate fi vorba de educațiune.

Îndată-ce școala poporală grijește de toate cele amintite, grijește de adevărata cultură a minții și inimei tinerimei, atunci se poate numi cu drept cuvînt nu numai instituțiune culturală, ci și loc de educațiune.

Educațiunea în școala poporală atîrnă în mare parte dela aranjamentul intern al școlii, dar' mai ales dela persoana învățătorului (Va urma).

*) Disertațiune citită în adunarea despărțământului *Caransebeș* al Reuniunii învățătorilor rom. gr.-or. din diecesa *Caransebeșului*, ținută în 12/24 Noemvrie 1898.

Adunarea de învățători în Făget.

»Reuniunea învățătorilor români gr.-cat. din archidieceasă« există abia de 2 ani și vedem o frumoasă mișcare în sînul învățătorimei, dovadă adunările despărțământelor și obiectele debătute, precum și serioșitatea cu cari sînt deliberate. Avem »Foaia școlastică«, și sperăm că în sensul statutelor se va concheta și adunarea generală.

Adunarea »despărțământului Biei« (pe *Ternava-mică*) al acestei »Reuniuni« s'a ținut în Făget, la 13 Maiu n. Îmi iau voe a vă scrie, deși cam tîrziu, ceva despre decursul ei. Era o zi frumoasă, poporul în haine de sărbătoare aștepta cu drag sosirea oaspeților. Încă des de dimineață sosesc învățătorii din apropiere.

La 6¹/₄ ore s'a celebrat sf. liturgie, slujind preoții: Alexiu Trif din Făget, Iosif Lita din Iclod și Ioan Trif din Tăuni și cîntînd corul improvisat al învățătorilor. Au fost de față mult on. domn viceprotopop Ioan Horșa, Basiliu Călugăr, preot în Crăciunelul-sup., Eugen Bian, notar cercual în Făget și Emil Faust, teolog abs. Venise la biserică și numeros popor, și cum îi vedeam suind dealul, mi-am adus aminte de versurile lui Coșbuc:

»Pe deal se suie 'ncetișor,
Neveste tinere și fete
Bêtrâni cu iarna vieții 'n plete,
Și 'ncet în urma tuturor
Vezi șovăind câte-o bêtrână
Cu micul ei nepot de mână!«

La sf. liturgie s'a pomenit numele învățătorilor răposați de pe teritoriul acestui despărțământ și s'a făcut parastas.

Comuna Făget a făcut asupra mea o neștearsă impresiune, — comună curat românească, — dar' tot ce e fala ei este biserică și școala, care este o zidire nouă de model. Biserica este zidită în anul 1872 cu cheltuiala lui Basiliu Bian, acum răposat — dacă nu greșesc tatăl actualului notar.

După serviciul divin s'a început examenul, la care au participat toți cei sus amintiți și numeros popor. Din răspunsurile pruncilor se vedea, că inv. *Ioan Velicea* se silește a lumina, mlădițele lui încredințate.

După examen președintele despărțământului, *Teodor Pănzan*, învățător în Sâncel, prin o vorbire scurtă și acomodată deschide ședința, amintind trecerea la eternitate a tînerilor colegi: *Filimon Halmaciu*, învățător în *Veșeuș* și *Ioan Frățilă*, învățător sec. în Sâncel, și perderea ce am suferit prin moartea lor. Cei prezenți își exprimă doliul. S'a constatat prezența a 11, din 12 învățători actuali. S'au debătut mai multe obiecte. S'au încasat taxe dela membri 17 fl., ca membru ordinar s'a înscris m. o. domn viceprotopop solvind 2 fl., ear' ca membri ajutători: preaștimatul domn Eugen Bian solvind 2 fl. și onorații domni Alexiu Trif, Ioan Trif și Basiliu Călugăr solvind câte 1 fl., căroră și pe această cale li-se aduce cordială mulțumită.

Notarul despărțământului cetește disertațiunea sa »Cîntul și rolul lui în educațiune și instrucțiune«, care a fost ascultat cu atențiune și i-s'a votat mulțumită protocolară.

Proxima adunare se va ține în Alecuș, deodată cu examenul din respectiva comună.

Pentru învățarea notelor s'a primit propunerea »despărțământului Sibii«, că Prea Veneratul consistor metropolitan gr.-cat. din Blaj să fie rugat a deschide un curs de 6 săptămâni.

S'a primit propunerea învățătorului din Căpâlna-inferioară *D. L. Todoran*, ca la adunările Reuniunii totdeauna să se dea și un parastas pentru colegii decedați, de care are a se îngriji învățătorul din respectiva comună, unde se va ține adunarea.

După adunare a urmat masă comună.

Fraților colegi! Vă rog a medita asupra acestei teme: »Cum, și pe ce cale vom pute înființa mai ușor în comunele noastre biblioteci — și ce fel? — și cum coruri de plugari?« Și aceasta cu atâta mai virtuos, ca la proxima adunare mai ușor să o putem deslega.

Căpâlna-inf., 15 Iunie 1899.

Demetriu Lazar Todoran,
învățător, notarul desp.

Examene.

Din Bistra.

Despre examenele dela școlile populare primim următoarele scrisori:

Mai înainte am avut numai un învățător, pe dl *P. Gligor*. Deși a fost foarte sîrguincios, fiind comuna noastră mare și copiii obligați la școală numeroși, s'a simțit lipsa unui al doilea învățător.

Acesta s'a ales acum sînt 2 ani în persoana dlui *N. Dușia*. Dinșii împreună cu dl paroh *Al. Papiu*, catechet, s'au silit să dea copșilor nostri învățătura de lipsă pentru a cunoaște pe D-zeu și a-l iubi, a cinsti pe deaproapele, a-și iubi limba și națiunea.

Aceasta s'a putut vedea la examenul ținut în 26 Maiu a. c. din răspunsurile cele bune și corecte ale elevilor, examinându-se din toate obiectele prescise.

Mult a plăcut publicului dialogul despre *ținerea sîrbătorilor*, predat de 2 elevi, *I. Poșogan*, ca școlar și *At. Gere*, ca plugar. S'au declamat poezii, ca »*La Paști*« de *G. Coșbuc*, declamată de *Silvia Marcu*. Afară de dl protopop au fost prezenți la examen d-nii preoți, toți trei, și un public numeros. Dl protopop și cu dl părinte *Marcu* au adus mulțumită dlor învățători pentru silința pusă întru deșteptarea pruncilor nostri.

Nicodim Ganea.

George Poșogan.

Din Veștem.

Ni-se scrie: În ziua sfinților Constantin și Elena s'a dat examenul la școala elementară comunală din Veștem. Progresul foarte mulțumitor. Învățători și catechet și-au îndeplinit chemarea cu acurateță. Părinții și publicul asistent au rămas tare satisfăcuți. Corpul didactic din *Racovița* a fost de față exprimându-și mulțumirea cu rezultatul.

Admirabil a reușit lucrul de mână a fetițelor instruate de d-ra *Aranyosi*.

Din Feldru.

Din Feldru ni-se scrie: În 2 l. c. s'a ținut examenul la școala conf. gr.-cat. din comuna Feldru, la care a fost ca referent mult on. domn *Iacob Pop*, profesor gimnazial în Năsăud. Examenul s'a ținut în toate trei clasele dela 9^{1/2} ore a. m. până la 2 ore p. m. Cu această ocaziune au binevoit a împărți premii școlarelor diligente, domnii: *Gregoriu Bancu*, notar cerc.; *Stefan Neamțu*, *Petru Neamțu*, inv. pens. și vicenotar. Aducem pe această cale călduroasă mulțumită acestor marinimoși domni, precum și tuturor spriginitorilor cauzei noastre școlare.

Corpul învățătoresc.

Din Ohaba.

La școala centrală din *Ohaba* (cott. Făgăraș) s'a ținut examenul *Duminecă*, în 11 Iunie a. c.

S'a început la 8^{1/2} ore a. m. în clasa I. învățător *A. Timariu*. Răspunsurile bune, examenul se declară de mulțumitor. Se continuă clasa II. Până în anul trecut, această clasă a fost condusă cu deosebită dibăcie de vrednicul *D. Pandrea*

reșosat în anul trecut. Mulți credeau că cu moartea lui va cădea vaza acestei școale. Zelosul învățător-dirigent *Octavian Pop*, însă a dovedit cu ocazia examenului, că în dibace mâni s'a pus soarta acestei bune școale. Publicul present peste tot a fost plăcut surprins de răspunsurile excelente ale copșilor din toate obiectele fără deosebire.

La finea examenului a urmat vorbirea de mulțumită a președintelui, ear' senatul școlar a declarat examenul de foarte mulțumitor.

De încheiere amintesc, că școala din *Ohaba* de mult, încă de pe la 1820 a dat neamului mulți oameni cu carte, pregătind băieți și pentru gimnasiu și *Ohabeni* se pot felicita, că de mai mulți ani au avut tot învățători distinși ca *Romul Simu*, *Ars. Bunea*, *D. Pandrea* și acum *Oct. Pop*.

Un asistent.

Din Sân-Mihailu.

În comuna noastră *Sân-Mihailu-deșert*, de pe Valea-Almașului, examenul s'a ținut în ziua de 23 Maiu a. c., sub presiul dlui protopop *Ioan Hăjeșan*, care printr'o cuvîntare frumoasă a deschis examenul, în prezența alor vre-o 100 băieți de școală, a preotului *Ioan Andrei*, a învățătorului în pensiu *Gavriil Alușiu* și a unui frumos număr de poporeni. Succesul examenului se vede din notița protocolară a dlui protopop în care se zice: »examinându-se băieții din toate obiectele prescise de lege, s'a dovedit examen și progres îmbucurător«.

La sfîrșitul examenului a făcut mare plăcere poporului dialogul: »*Nastorel Globurescu*« și dialogul »*Rușinea închipuită*«; după cari a urmat declamarea prin elevi a unor poezii frumoase d. e. »*Movila lui Burcel*«, »*Mărirea strămoșilor*«, »*Eu mi-s, esc și sînt Român*« etc. În urmă prin cuvinte alese și exemple din viața practică a arătat dl protopop însemnătatea școlii pentru popor, a îndemnat poporul, ca și pe viitor să-și trimită regulat pruncii la școală, zicîndu-i, că numai poporul cu școală are drept la viață și numai atunci pot fi siguri părinții, că și-au făcut datorința lor, dacă își vor da băieții la școală, ca să învețe tot ce e bun, nobil și frumos.

În urmă mulțumind învățătorului *Vasilii Dumitraș* pentru diligența ce și-a dat în decursul anului, examenul s'a terminat.

Nu pot lăsa neamintit la acest loc și aceea, că în comuna noastră la finea fiecărui an școlar, cu scopul ca poporul mai tare să fie atras cătră școală și interesele ei, și ca să vază încâtva fructele învățătorei, ne e în datină a aranja pentru pruncii școlari câte un maiial, unde e invitat poporul întreg. Acest maiial une-ori s'a ținut la pădure, acum însă în chilia de școală. Preotul cu câteva zile mai înainte a dat de știre poporului, invitându-l la maiialul împreunat cu o producțiune teatrală, ce se va ține în 28 Maiu a. c., sub conducerea învățătorului *Vasilii Dumitraș*. Sosind ziua așteptată, după serviciul divin, cam pe la 11 ore poporul s'a adunat la școală în număr mare și s'a început producția prin cuvîntul de deschidere al dlui preot local *Ioan Andrei*, fiind de față d-nii: *Basilii Tămășan*, primar comunal și *Gavriil Andrei*, învățător pensionat împreună cu stimatele d-niilor sale soții. Cuvîntului de deschidere i-a urmat un cor mixt de băieți, după care conform programei, declamarea poeziilor: »*Învierea*« și »*Două veri ș'o iarnă*«, poezie umoristică, prin două eleve, ale școlii de repetiție. Terminându-se acestea a urmat producțiunea teatrală: »*Săpătorul de bani*«, de *Antoni Pop*, care a făcut o deosebită plăcere tuturor celor de față. Finindu-se aceasta, a urmat cântarea poeziei »*De când mândra m'a lăsat*« și »*Uite mamă*«, toate ascultate cu mare plăcere de cătră cei prezenți. În-

semnăm, că toți cari au avut rol la aceste producții populare, au fost elevi ai școlii de repetiție din loc.

Apoi a urmat masă comună, unde din când în când au cântat pruncii școlari unele poezii sub conducerea învățătorului. În urmă s'a început jocul ținînd până seara.

Aceste petreceri populare și ele își au însemnătatea lor în misiunea școlii de a cuprinde sub steagul seu toată pătura societății române; pentru aceea cu bucurie trebuie să le îmbrășsem. „U“.

Din Morlaca.

În 2 Iunie a. c., în sîrbătoarea sfinților Constantin și Elena s'a ținut examenul cu copșii dela școala confesională gr.-cat. din *Morlaca*. Înainte de amiază s'au examinat copșii din clasa I-ă, sub conducerea dlui învățător *Ioachim Lucaciu*. Copșii și fetițele erau îmbrăcați în haine de sîrbătoare, ear' sala de învățămînt decorată cu cununi și ramuri de stejar.

După invocarea spiritului sfînt, o școlăriță din despărțemîntul al VI-lea a ținut o vorbire cătră dl protopop bineventându-l, apoi s'a început examinarea din toate obiectele prescise în planul de învățămînt, din care copșii au dat răspunsuri foarte bune, cari au mulțumit atât pe dl protopop, cât și pe publicul present; s'au cântat și declamat mai multe poezii naționale, s'a ținut un dialog care a plăcut tuturor.

Examenul s'a încheiat pe la orele 7 d. a. între cântece de bucurie și două vorbiri de mulțumită, ținute de un școlar și o fetiță.

Laudă și recunoștință se cuvine învățătorilor, cu deosebire dlui *Ioachim Lucaciu*, care atât până aci, cât și de astă-dată a dovedit că își împlinește misiunea.

Un participant.

Din Șomcuta-mare.

În 11 Iunie c. s'a ținut examenul la școala gr.-cat. română din *Șomcuta-mare*. Ziua de examen, ca de regulă e zi de sîrbătoare atât pentru plugari, cât și pentru inteligența de aici.

Înainte de amiază la orele 10^{1/2}, s'a început examenul claselor I-a și a II-a, conduse de harnica învățătoare *Rafila Pavelea*. După rugăciunea Domnului a urmat un cântec de primire cântat de elevi, apoi dl protopop *Ioan Sîrb*, prin o vorbire frumoasă declară examenul de deschis. După examinarea din toate obiectele s'au rostit din partea elevilor și elevelor mai multe declamațiuni frumoase. La ora 1^{1/2}, s'a încheiat examenul acestor clase, ear' la 3 ore d. a. s'a început examenul claselor a III-a, a IV-a, a V-a și a VI-a, conduse de veteranul învățător dl *Teodor Blaga*.

La examen au fost de față d-soarele: *Livia Nilvan*, *Letiția Butean*, *Regina Cherebet*, *Teresia Butean* și *Maria Mihasca*; d-nele: *Medan* și *Buda*; d-nii: *Elie Pop*, învățător pensionat; *Dr. Marcu*, avocat; *Georgiu Lengyel*, învățător; *V. Bozo*; *S. Buda*, învățător; *Emiliu Butean*, teolog absolut; *V. Ghețe*, student; *M. Maniu*; *A. Mate*; *St. Pop*, învățător în Posta și *I. Muntean*, prep. abs. și poporeni în majoritate.

La finea examenului dl protopop a exprimat cea mai mare îndestulire, atât din partea d-niei sale, cât și din partea oaspeților și a exprimat d-nei învățătoare, cât și dlui învățător mulțumita sa, pentru-că și-au făcut datorința.

Mare mulțumită și laudă merită din partea Șomcutenilor cu deosebire d-soara învățătoare pentru zelul ce l-a dovedit în propunerea lucrului de mână, căci o mulțime de lucruri de mână, cuse frumos, au înfrumusețat unul din păreții salei de învățămînt.

Gugulian.

Răvașul școlii.

Jocuri școlare. Ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune a adresat autorităților școlare și celor orășenești o ordinațiune, prin care, accentuând necesitatea educațiunii fizice a tinerimei, dispune, ca fiecare școală să-și procure un teritoriu anume destinat pentru jocurile școlare, respective recomandă autorităților orășenești să doneze școlilor teritoriul de lipsă. Pentru școlile medii teritoriul are să fie de cel puțin 200 metri în lungime și 100 metri în lățime. Ministrul spune în ordinațiunea sus provocată, că în noul plan de învățământ pentru școlile medii a suseptut mai multe feluri de jocuri drept întregire a gimnasticeii.

Cercetarea bisericeii. Ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune a trimis inspectorilor de școle un ordin, prin care dispune în mod obligatoric, ca în zile de Dumineci și sărbători elevii școlilor de stat să participe la serviciul divin în bisericile confesiunii lor sub supravegherea învățătorilor. Elevii școlilor populare sunt îndatorați a se conforma acestui ordin toamna până la finea lunii Octomvrie, ear' primăvara dela 1 Aprilie începând. La dorința părinților, ori a învățătorilor de clasă, elevii slabi de constituție pot fi dispensați dela cercetarea bisericeii.

„Foia Pedagogică“. Apare în Sibiu la 1 și 15 a fiecărei luni. Abonamentul: 1 an 3 fl., o jumătate de an 1 fl. 50 cr. Pentru România pe an 10 lei. Anul III, nr. 11 din 15 Maiu 1899 are următorul cuprins: Inspectiunea școlară, de Iuliu Vuia. — Modele de lecțiuni: Gândacul de Maiu, lecție din istoria naturală. — Informațiuni: Știri școlare din tractul Săliștei. — Concurs. — Avis. — Corespondență.

CRONICĂ.

„Tipografia“, societate pe acțiuni, editoară a ziarelor noastre a ținut o adunare generală extraordinară, cu unicul scop de a alege direcțiunea pe un nou period de trei ani. Au fost realeși cu unanimitate de voturi în direcțiune domnii:

Dr. Ioan Rațiu, George Pop de Băsești, Rubin Pațifa, Iuliu Coroianu și Dionisiu Vajda.

În comisiunea de supraveghere au fost realeși unanim domnii: *Dr. Teodor Mihali și Dr. D. Ciuta*, ear' în locul regretatului *Al. Filip* a fost ales dl *Gerasim Domide*, paroch în Rodna-veche.

Demoralizare pe banii țerei!

Cățiva învățători pripășiți prin Bănat, în frunte cu un anume Révay Károly agită printre colegii lor ideea să-și maghiarizeze numele »străine«. Totodată, prin inspectoratul din Timișoara au »rugat« pe ministrul de culte, ca pe seama învățătorilor din ținuturile locuite de naționalități să mijlocească scutirea de timbru, ori să plătească din budgetul statului taxa de lipsă la cererile pentru maghiarizarea numelui.

Ministrul Wlassics, după-cum vestesc patrioticele, »a rezolvat favorabil« cererea. Pagubă că învățătorii n'au cerut totodată și pînteni, și calpac, și cisme cu crețe. Ministrul le dădea de sigur, și astfel renegații s'ar fi putut îmbrăca de tot ungurește, cum cere »ideea« absurdă, ce călăuzeste pe toți guvernanții maghiari.

Fundațiunea Olteanu. În ședința din săptămâna trecută a comitetului »Asociațiunii«, după-cum aflăm, s'au luat dispoziții cu privire la administrarea lăsamântului făcut de fericitul inginer *Olteanu*, din Cojocna, care a fost testat »Asociațiunii« spre scopurile sale peste 40.000 fl. Comitetul a hotărît a administra această sumă dimpreună cu fondul seu general, și a crea deocamdată 4 fundațiuni în fiitorul internat al »Astrei«, pentru patru elevi, 2 gr.-or. și 2 gr.-cat. Până la înființarea internatului de băieți venitul fondului să va da internatului de fete de acum.

Instalarea lui Goldiș. »Egyetértés« împreună cu alte foi din capitală publică următoarea informație primită din Arad: »Intărirea alegerei de episcop a lui Goldiș se așteaptă pe săptămâna aceasta. După întărire Metropolitul *Meșianu*, asistat de episcopul *Popea* dela Caransebeș, va hirotoni numai decât pe *Goldiș* în Sibiu. În Arad instalarea i-se va face la Sănpetru (29 Iunie), întimpinat fiind de un mare banderiu de călăreți în costum național«.

Românce brave. În numărul dela 4/16 Iunie al »Patriei« cetim următoarele:

»În ciuda tuturor opintirilor din partea mintoșilor dela gubernie, în ciuda goanei nebune după tricolorul nostru național, constatăm cu deosebită plăcere, că domnișoarele române din Cernăuți — ca-și-când s'ar fi convorbit înainte — poartă aproape toate de-arîndul cu fală și fără teamă tricolorul național. Ești încântat, când i-se oferă ocazia să convii cu un număr mai mare de domnișoare române: unele poartă tricolorul pe piept, arătând, că sub el palpită inimi sincere și calde românești, altele îl poartă ca cravată la grumazi, multe îl poartă în pălărie, multe la brâu și earăși multe în coșite. Cine a participat la excursiunea »Junimei« din Horecea, sigur nici-când nu va uita impresiunea plăcută, ce au făcut-o asupra-i domnișoarele noastre decorate cu tricolor. Sîntem mândri, că putem înregistra faptul acesta atît de înălțător; mândri sîntem, că avem astfel de domnișoare în acest timp de persecuție și urgie ne mai pomenită. Trăească domnișoarele noastre, cari poartă tricolorul național!«

Bravele sorioare primească și din partea fraților ardeleni un călduros »Să trăească!«

Tisza — defraudant. Casina din Isaszeg a făcut arătare criminală contra lui *Tisza László*, fratele fostului ministru-president. Acusa în contra lui e, că a defraudat banii colectați pentru monumentul honvezilor căzuți în lupta dela Isaszeg.

Un cas trist s'a întîmplat în 14 Iunie n., la gara din Radna. Nevasta învățătorului *Trifon Dascăl* din *Cladova*, cunoscută ca cea mai frumoasă femeie prin ținuturile acelea, dând se scoboare din tren încă înainte de a se fi oprit acela de tot, a căzut între roate, cari i-au retezat picioarele și i-au cauzat grave lovituri la cap și pe trup. Nenorocita femeie a fost transportată la Arad în spital, unde din cauza scursurii sîngelui a murit încă în aceeași zi.

O pălărie scumpă. »Figaro« spune, că un milionar american a oferit lui *Loubet*, presidentul Republicii franceze, 13.600 franci pentru cilindru ce-l avea pe-cînd baronul *Christiani*, din prilejul demonstrațiunii »din zilele trecute« i-l turtise cu o lovitură de baston. Ofertul însă n'a fost luat în considerare.

De două-ori moartă. Zilele trecute a murit în Borgo-Bistrița soacra lui *Basil Chakenici*. Seara s'au adunat la priveghiu neamurile și prietenii familiei

și au priveghiat toată noaptea. Cătră cinci ore dimineața moarta a început să se miște, și-a deschis ochii și oftând lung s'a ridicat din cosciug. Femeile au alergat toate afară cuprinse de groază, dar' bărbații i-au sărit în ajutor; i-au dat un păhar de apă, pe care înviata a beut-o cu mare poftă. De vorbit nu putea vorbi, ci privia numai împrejur. După câteva minute a căzut earăși pe spate și și-a închis ochii — pentru totdeauna.

Răsbunarea bărbatului. Păndariul *Ioan Muzsy* de pe pusta »Iosif« din comitatul Abauj a băgat de seamă că nevăstuța lui are anume căi de seara la o colibă din marginea hotarului. S'a pus la pîndă și cînd le era lumea mai dragă a dat foc colibeii, după-ce mai ântăiu încuiase ușa pe din afară. În scurt timp coliba ardea cu mare bobotaie, ear' *Muzsy* s'a dus în treabă-și. Era aproape-aproape să ardă în lăuntru puișorii, cînd *Tróder Imre*, șpanul moșiei, după multe sfortări desperate a spart în fine ușa. Au alergat afară, dar' frica îndurată în colibă și arsurile de pe ei îi slăbiseră așa de mult, că în apropiere de colibă au căzut la pămînt ca morți. Astfel au fost aflați din partea oamenilor. Bărbatul a luat lumea n' cap.

Viscole în America. În statul Colorado au fost viscole de zăpadă cum nu s'a mai obișnuit pe acolo. Sate întregi au fost îngropate de nămeți, așa că luni de zile comunicația a fost întreruptă. Un tren al companiei de căi ferate South-Parc a stat patru luni de zile înămolit în zăpadă, fiind în acest timp total întreruptă comunicația. Multe comune erau amenințate chiar de foamete, dar' spre norocirea lor săptămânile trecute viscoalele au încetat și astfel s'a putut deschide de nou comunicația.

Morți în flacări. Într'o comună în apropiere de Graz un tăciunar a pus foc la două case, cari au ars până jos. În una din aceste case patru băieți au fost mistuiți de flacări.

Din hoțiile domnești. »Reichswehr« publică, pe baza unei telegrame primite din *Vérșef*, că la administrația orășenească s'au descoperit colosal de mari iregularități. Până acum s'a constatat, că lipsesc din banii publici 250.000 fl. Comitele *Vérșefului*, la mandatul telegrafic al ministrului *Szell*, a plecat la Budapesta.

Mormântul eroului dela Termopile. Ziarele din Grecia vestesc, că zilele trecute s'a aflat mormântul lui *Leonida*, a marelui erou, care cu 300 Spartani a apărut strîmtoarea dela Termopile pînă-ce în fine au picat de glorie sub »marea de săgeți« a Persianilor. În mormânt s'au aflat oase de om, arme străvechi și aurărfi.

O stavă turbată. Zilele trecute se pripășise prin *Sântămăria* un căne turbat și a mușcat calul văduvei lui *Samoil Klein*. În 12 luna curentă, tocmai cînd acest cal se afla în stavă, i-a cuprins turbarea și rînd pe rînd a mușcat pe ceilalți cai. Acum întreagă stava e inficiată. S'a dispus carantină pentru ea și probabil că va trebui să fie ucisă întreagă.

Pentru biserică. Din *Gusterița* (lângă Sibiu) primim următoarele: Fieiertatul în Domnul răposat vrednicul fost episcop și cantor al bisericeii noastre *Irimie Bica* a donat, după moartea sa și a soției sale *Ana*, o realitate de pămînt (fînaț) sfintei noastre biserice.

Vrednicul de laudă fostul crâșnic al bisericeii noastre *Aron Rediciu* cu soția

sa Paraschiva a cumpărat și dăruit pentru biserica noastră, pe lângă alte multe doare și țesături bisericesti, la praznicul sfântului Paști din anul trecut, 3 perdele frumoase la ușile împărătești în preț de 15 fl.

Fie-iertatul în Domnul răposat Nicolae Stăneasă a cumpărat și dăruit bisericii noastre un rînd de vestminte prețești în preț de 25 fl.

Creștinul Nicolae Muntean cu soția sa Ana a dăruit sfintei noastre biserici o zvezdă aurită pe sfântul discos și o țesătură la sfântul proscomidieriu în preț de 5 fl.

Răposatul în Domnul fost epitrop și cantor Ioan Câmpean a donat la moartea sa sfintei biserici suma de 10 fl.

Femeile credincioase Stana Oprea Stăneasă și Rafila Ioan Buta au dăruit sfintei biserici pe sfântul prestol la altarul Domnului o țesătură frumoasă în preț de 10 fl.

Cu deosebire emulează întru împodobirea casei lui Dumnezeu credincioșii (neorustici) Savu Buta cu soția sa Eva, cari au dăruit sfintei noastre biserici, pe ziua sfintelor Rosalii a. c. un rînd de vestminte prețești pentru praznice mari în preț de 45 fl., precum și un prapor, icoane, cărți în preț de 13 fl.

Credincioșii (neorustici) Ioan Buta cu soția sa Lina au dăruit sfintei biserici un prapor în preț de 10 fl. și au plătit legătura sfintei evanghelii în table roșii aurite cu 3 fl.

Pascu Rucărean cu soția Eva au dăruit bisericii noastre un prapor în preț de 15 fl.

În fine mai multe femei asociându-se una cu alta au lăsat să se zugrăvească prin un anumit măiestru de pictură M. Wittmann de aici șapte icoane frumoase pentru praznicile domnești în preț de 24 fl. 50 cr.

Aceste fapte bune și creștinești servite din partea credincioșilor, conduși fiind și îndemnați de credința în D-zeu, precum și din atragerea ce o au avut pentru înzestrarea și împodobirea casei lui Dumnezeu, se laudă de sine și dovedesc că servitorii lor își știu și voese a-și folosi averea materială ce le-a dat-o bunul Dumnezeu în urma muncii și hărniciei lor nu numai pentru împlinirea poftelor și plăcerilor lumesti deșerte, trecătoare, ci și pentru a se face vrednici și a-și dobândi prin ele și fericirea vecinică, pe care bunul Dumnezeu a promis-o aleșilor sei, ceea-ce să li-o și dăruiască Dumnezeu.

Fie ca aceste fapte să servească de pildă și să aibă mulți urmași între credincioșii acestei biserici.

Ioan Stăngu, paroch gr.-or.

Metropolitul Mețianu la Brașov. Românii din Brașov au avut la Rosalii zile de mare bucurie, căci în aceste zile au petrecut în mijlocul lor vrednicul metropolit, I. P. S. Sa *Mețianu*.

I. P. S. Sa s'a dus ca să sfințească biserica română de nou zidită din oraș (cetate) și din acest prilej Românii din Brașov și jur 'i-au făcut o primire strălucită și au dat mai multe sêrbări frumoase.

I. P. S. Sa însoțit de secretarul *Dr. Cristea*, de direct. *Dr. Roșca* și de asesorii *Boiu* și *Cristea* a sosit Sâmbăta trecută la 2 ore, întâmpinat fiind la gară de protopopul Brașovului *Petric* cu o cuvântare românească, primarul 'i-a bineventat nemțește, ear' vicespanul ungu-rește, la cari toți Exc. Sa a răspuns în limba lor. La gară se afla o mulțime mare de lume aleasă și un banderiu de 500 de călăreți de prin satele vecine. Metropolitul s'a urcat în o trăsură cu 4 cai încunjurată de călăreți și urmată de un șir lung de trăsuri. Pe drum s'au aruncat flori în calea I. P. S. Sale.

La casa parochială s'au făcut primiri și Exc. Sa a vorbit cătră popor.

În ziua de Rosalii s'a făcut sfințirea bisericii cu mare pompă, slujind cu Metropolitul 7 preoți, un diacon și doi teologi. Biserica era înțesată de lume. La sfîrșit Metropolitul cu glasul-i puternic a rostit o frumoasă cuvântare, arătând cum actualii parochieni prin biserica zidită au împlinit numai o datorință a fericitorilor lor părinți. Aduce laudă și mulțumită celor-ce au ostenit: Baiulescu, Diamandi Manole și G. B. Pop, etc., apoi arată care e chemarea bisericii noastre; spune că e *biserica națională*, care are o îndoită însemnătate pentru noi Românii din această țeară; spune mai departe că biserica e un factor moralizator dintre cei mai însemnați; apelează la public, ca în interesul propriu și al neamului nostru să spriginească biserica, s'o cerceteze, să se roage, căci unde nu e credință, acolo nu poate fi voință firmă și rîvnă de muncă etc.

După biserica a fost banchet, la care s'au ținut mai multe toaste, ear' seara a fost concert și petrecere cu dans.

A doua zi, Luni, I. P. S. Sa a servit în biserica Sf. Nicolae din Scheiu. La sosire și aici s'a făcut Excelenței Sale o primire strălucită. După biserica I. P. S. Sa a mers la un parastas la biserica de pe Tocile, apoi a făcut visite.

La 2 ore s'a dat banchet în gimnasiu, ear' seara 'i-s'a făcut Exc. Sale o frumoasă serenadă.

Martî, după-ce Exc. Sa a fost de față la parastasul dat de familia Bologa, a plecat la Sibiiu.

Sêrbările din Brașov au fost frumoase, vrednice de bravii Români brașoveni.

„Concordia“ la Seliște. Societatea comercială română „Concordia“ din Sibiiu la îndemnul și sub conducerea harnicului ei director, dl *Petri*, s'a dus Duminecă în prima zi de Rosalii în comuna Seliște, unde a aranjat o bine reușită petrecere pentru personalul societății și pentru oaspeții invitați din Sibiiu, Seliște, Tilișca, Galeș, Rêșinari etc. Lucrul acesta frumos se laudă de sine și numai cinstite face directorului *Petri*, care a avut bunul gând ca să ducă negustorii „Concordiei“ în mijlocul poporului, pentru-ca cunoscându-se mai deaproape să se iubească și să se cinstească împrumutat, ca astfel cu toții împreună umăr la umăr să lucrăm pentru înaintarea noastră națională.

Seliștenii s'au bucurat mult, că tocmai comuna lor a fost aleasă ca loc de întâlnire și de petrecere împreună și pentru aceea toți fruntașii de acolo au dat spriginul lor pentru reușirea petrecerei. Îndoșbi vrednic de toată lauda este dl *Hențiu*, notarul Seliștei, care a lucrat din toate puterile pentru-ca petrecerea să fie plăcută pentru toți.

Au fost ospete bogate la mese întinse, vorbiri frumoase, jocuri răpitoare la care au luat parte și vre-o câteva sute de țărani din Seliște și jur. Cine pricepe însemnătatea negoțului românesc va înțelege, că petrecerea aceasta este o faptă care ar trebui în tot locul imitată.

Laudă începătorilor dela „Concordia“ și mai ales dlui director *Petri*.

Pe deasupra apei. În Germania a aflat anul trecut un pescar, cum se poate umbla pe deasupra apei, ca și pe sec. El 'și-a făcut niște scânduri de câte 4 metri de lungi; le-a legat la picioare și a plecat pe suprafața apei. În câțiva ani așadară nu ne vom mai teme de apă.

Din *Mischiu* (lângă *Turda*) ni-se împărtășesc următoarele întâmplări: În seara de 30 Maiu a. c. un pescar a scos din *Arieș* cadavrul unui bărbat înecat.

Nu se știe că cine și de unde este. Hainele arată că este un Român din Munții-Apuseni. Avis celor-ce îl vor fi căutând.

— În 2 Iunie s'a dărîmat podul de peste *Arieș* dela *Mischiu* tocmai când trecea peste el *Constantin Sandi* din *Vlădeni*, care ducea un car de peatră albastră, voind a o transporta în părțile *Brașovului*. Norocul că fiind de cătră seară oamenii erau pe acasă, și sârindu-'i în ajutor de grabă, au scos din apă carul și caii; pagubă mai mare nu 'i-s'a întemplat.

— În 5 Iunie fiind la plug *Stetan Crișan* din *S. Mihaiul-inferior* trăsnetul 'i-a omorît servitorul și doi boi. Dînsul încă a fost atins, dar' a scăpat cu viață.

Mulțumită publică. Subscrisul în numele tinerei generațiuni vine a aduce și pe această cale cea mai mare mulțumită mult st. domn *Andrieu Todoran*, librar din *Gherla*, care cu ocaziunea examenului ținut în 8 Iunie a. c. n. a avut bunătate a dărui 25 cărțicele pentru a se da de premii pruncilor diligenți. Tot acest marinos tată al copiilor a avut bunătate a ne trimite mai multe cărțicele și cu ocaziunea pomului de *Crăciun* făcut astă-iarnă pentru copiii săraci. Asemenea viu a aduce mulțumită și marinosilor domni, cari au avut bunătatea a contribui cu bani la premiarea pruncilor școlari dela școala română din *Bistriță*, cu ocaziunea tinerei examenului. Le doresc înzecită rêsplată.

Teodor A. Bogdan,
învățator român.

Țarul la expoziția din Paris. „*Petersburgskia Viedemosti*“ raportează, că părechea domnitoare a Rusiei în Octomvrie anul viitor va cerceta negreșit expoziția universală din Paris. Se ia la sigur, că din acest prilej va face visite și la *Viena*, *Roma* și *Neapol*. Visita la Paris va fi oficială, ear' celelalte vor fi de caracter privat.

Maghiarisări de nume. Toma *Gavrilovici* din *Moceris*, împreună cu fii minoreni *George*, *Ileana*, *Iosif* și *Ioan* 'și-a schimbat numele în „*Almádi*“, ear' gendarmul *Iosif Lungui* din *Brețcu* în „*Ferencz*“.

Băiat sêlbătêcit. N'avea pe nimeni baba *Antl* din *Török-Bălint*, decât pe unicul ei ficior *Ferdinand*, dar' de când flăcăul s'a însurat, a pierdut și puțintica dragoste ce o mai avea dela el. *Nora* babei instiga necontent pe bărbatul ei să scoată „*iusul*“ dela babă. Bărbatul, de altcum motoflete, a dat ascultare nevetei sale, a intrat în odaia bêtânei și 'și-a cerut „*iusul*“, adevă să transcrie bêtâna întreagă averea pe el. „*Mai am puține zile de viață, fiul meu, lasă până atunci în pace treaba, căci ale tale vor fi toate după moartea mea*“ — 'i-a răspuns bêtâna. Sêlbătêcitul băiat a bătut pe *mamă-sa* până 'i-a rupt coastele. Pentru această faptă a trebuit zilele trecute să 'i deese seamă înaintea judecătoriei, care 'l-a condamnat numai (!) la nouă luni de temniță.

Memoria celor răposăți. Din *Cer-năuți* ne scrie correspondentul nostru: Sâmbătă (Sâmbăta morților) seara s'au făcut, după obiceiul religios de aici, la țintirim rugăciuni la mormintele Episcopilor și Metropoliților răposăți și la cele ale altor binefăcători și bărbați ai națiunii. Cu satisfacțiune amintesc, că asemenea rugăciuni s'au făcut și la mormântul marelui *Aron Pumnul*, *Eugeniu Sucevanu*, întemeietorul stenografiei române și la mormântul tinêrului teolog răposat. *Vasile Vesalon*, originar din *Iltu*, diecesa *Aradului*.

Potop de ploaie. În *Torisca* și *Repașul-inferior* — după-cum se raportează din *Levocea* — a bântuit un mare orcan împreună cu ruptură de nori și cu grindină. Văile de munte au eșit toate, ducând în valuri opt case și numeroase clădiri economice. Pe câmpuri potopul de apă a nimicint întreagă recolta.

În *Becicherecul-mare* și împrejurimile lui încă a fost alaltăieri mare ruptură de nori și grindină, care a nimicint aproape întreagă recolta din est-an.

Fug de binele din Ungaria sërmanii Slovaci care cum pot. În decursul lunilor *Aprilie* și *Maiu* nu mai puțin decât *patru sute* de paspoarte s'au extradat pentru Slovaci, cari au plecat s'e-și asigure traiul în țeri străine.

În *Alba-Iulia* săptămâna trecută intrând niște oficeri în cafenea „Europa” ceva după miezul nopții și aflând acolo pe comerciantul D. B., din oare-cari cause s'a iscat ceartă între comerciant și locotenentul I. Comerciantul a fost dus acasă în trăsura, scaldat în sângele ce-i țigănia din multe rane la cap, la brațe și la încheietura genunchilor, rane cauzate de sabia locotenentului.

POSTA REDACTIEI

„Nebels”. Poesiile trimise nu lovesc măsura. Adună mai bine poesii populare.

M. S. în *Toh. v.* Causa, că banca de asigurare îți dă numai 150 fl. este, că numai la atâta se va fi prețuit paguba. Casul cu fântâna trebuie să-l dai unui avocat, arătându-i scrisorile ce le ai.

G. *Voieb. in U.* Din Poesii vom publica, numai să le vie rindul.

E. M. în *Bl.* Poesiile, ce ni-le-ai trimis, nu sânt populare; cea din urmă a fost publicată și e cunoscută. Dacă vei împlini promisiunea, vom fi foarte mulțumitori.

S. L. în *Misch.* Mulțumită pentru cele trimise. Despre tulumă în nr. viitor în partea economică.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrei Baltes.**
Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: **V. H. Dressnandt.**

Calendarul săptămânei.

Zilele	Calendarul vechiu	Călınd. nou	Soarele
	Dum. 1 d. Ros., a tuturor SS., gl. 8, sf. 1.	rës. ap.	
Dum.	13 Mța Achilina	25 Prosper	4 3 7 57
Luni	14 Prorocul Eliseu	26 Ieremia	4 4 7 56
Marți	15 Prorocul Amos	27 Ladislau	4 4 7 56
Merc.	16 S. Tihon făc. de min.	28 Leon Papa	4 4 7 56
Joi	17 Muc. Manuil	29 (+) Pet. Pav.	4 5 7 55
Vineri	18 Muc. Leontie	30 Paul Ged.	4 5 7 55
Sâmb.	19 Ap. Iuda frat. Dlui	1 Iulie Teod.	4 5 7 55

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

- Luni, 14 Iunie:** Grind.
- Marți, 15 Iunie:** Cața, Hadad, Mercurea, Seps-Sân-Georgiu, Suia, Teaca.
- Mercuri, 16 Iunie:** Capolnaș-Oláhfaléu.
- Joi, 17 Iunie:** Bontida, Mănăsturul-unguresc (Magyar-Gyerő-Monostor), Odorheiul-Sieului (Sajó-Udvarhely, Sereda, Seps-Sângeorgiu, Supurul-inf.
- Vineri, 18 Iunie:** Bercăș (Sáros-Berkész), Ciuc-Sepviz, Satulung, Șimleul-Silvaniei, Zabola.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă Carte de bucate

bucătăriei române, franceze, germane și maghiare cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase. Se vinde cu preț scăzut (dela 2 fl.) acum **numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto** (20 cr. recomandată.)

KATHREINER
cafea de maltă
Kneipp.

Bunicii și mie!

Probat de mai multi ani ca cel mai escelent adaus la cafeaua de bone. — Recomandat de medici celor ce sufer de nervi, inimă, stomac, anemie etc. — In sute de mii de familii cea mai plăcută cafea.

[1] 5-10

„TIPOGRAFIA”, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Inbire”, *poesie* (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
- „Dan”, *roman*, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
- „Dan”, *roman*, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. . . . . 64 cr.
- „Din goana vieții”, ediția III. (1895) . . . . . fl. 1.75.
- „Din goana vieții”, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
- „Icoane sterse”, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
- „Un an de luptă”, ed. C. Müller, 1895 . . . . . fl. 1.25
- Cel mai nou volum de nuvele:**
- „In viltoare”, *nuvele*, editura Miloșescu 1896 . . . . . fl. 1.—

Comandele să se adreseze:

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șuluțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sînt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografiei”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri
de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

Directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania”

EDITURA

„Revista rom. de agricultură din comitatul Sibului”
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr.,
recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra de la

„Tipografia”,
soc. pe acțiuni în Sibiu.

„Concordia”, societate comercială pe acții, Sibiu
pune în vânzare [31] 2—12

un vin excelent

garantat curat, cu prețul de 40 cr. litrul!!

Se potrivește admirabil cu ape minerale.

Cele mai excelente și recunoscute ca cele mai bune

Mașine de cosit

pentru iarbă, trifoiu și holde,

Tăvăluguri cilindrice și lucii, de oțel,

Pluguri cu 1, 2, 3 ori cu 4 feruri,

Grape diagonale și pentru livezi și muschiu,

Mașine de sămănat „Agricola”,

Prese pentru ensilarea (îndesarea) nutrețului verde
(patent Blunt).

Aparate-Dörr (patentate)

pentru poame și legume,

Teascuri pentru toate scopurile, cum și pentru
vin și poame,

Prese pentru tescuire de poame și struguri,

Mașine pentru rētezarea vițelor,

Stropitoare automate patent „Syphonia”
pentru plante și vițe de vie

fabricează și livrează în cele mai noue construcțiuni

Fabricile ces. și reg., singure priv pentru mașine economice, turnătorie de fer și atelier de barosuri

PH. MAYFARTH & COMP.,

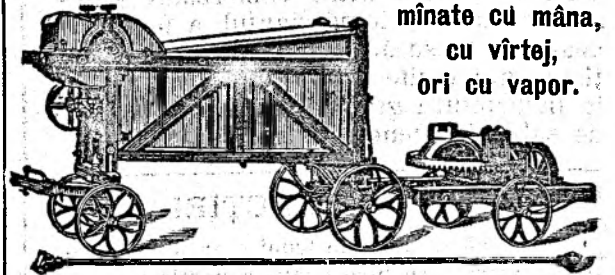
în Viena, II/1, Taborstrasse. [26] 3—10

Fundată în 1872. Premiată cu peste 400 medalii de aur, argint și de bronz 750 lucrători.
la toate cele mai mari expoziții.

Cataloge de deslușire și numeroase scrisori de recunoștință gratis. — Reprezentanți și mai departe vânzători sînt doriți.

Mașine de îmblătit

cu suluri patente în verigi de uns,

mîinate cu mîna,
cu vîrtej,
ori cu vapor.

Aparate de vîrtej (întors)

pentru înhămăre de 1 până la 6 cai,

Cele mai noue mașine de vînturat,

Ciururi, sfărmitoare de păpușoiu,

Mașina pentru te cuit fîn și paie,

mîinate cu mîna, stabile și portative

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din
afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

[8] 12—

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.